

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
dla woj. DOLNOŚLĄSKIEGO**

SPIS TREŚCI:

Priorytety dostępne dla przedsiębiorstw	5
Działanie 1.2. Innowacyjne przedsiębiorstwa.....	5
Poddziałanie nr 1.2.1 -Innowacyjne przedsiębiorstwa – konkursy horyzontalne	5
Poddziałanie nr 1.2.2 -Innowacyjne przedsiębiorstwa – ZIT WROF	5
Działanie 1.3. Rozwój przedsiębiorczości	10
Poddziałanie nr 1.3.1 -Rozwój przedsiębiorczości – konkursy horyzontalne.....	10
Poddziałanie nr 1.3.2 -Rozwój przedsiębiorczości – ZIT WROF.....	10
Poddziałanie nr 1.3.3 -Rozwój przedsiębiorczości – ZIT AJ.....	10
Poddziałanie nr 1.3.4 -Rozwój przedsiębiorczości – ZIT AW	10
Działanie 1.4. Internacjonalizacja przedsiębiorstw	13
Poddziałanie nr 1.4.1 -Internacjonalizacja przedsiębiorstw – konkursy horyzontalne	13
Poddziałanie nr 1.4.2 -Internacjonalizacja przedsiębiorstw – ZIT WROF	13
Działanie 1.5. Rozwój produktów i usług w MŚP	15
Poddziałanie nr 1.5.1 -Rozwój produktów i usług w MŚP – konkursy horyzontalne	15
Poddziałanie nr 1.5.2 -Rozwój produktów i usług w MŚP – ZIT AW	15
Działanie 3.2. Efektywność energetyczna w MŚP	17
Działanie 3.4. Wdrażanie strategii niskoemisyjnych	19
Poddziałanie nr 3.4.1 -Wdrażanie strategii niskoemisyjnych - konkursy horyzontalne ..	19
Poddziałanie nr 3.4.2 -Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ZIT WROF	19
Poddziałanie nr 3.4.3 -Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ZIT AJ.....	19
Poddziałanie nr 3.4.4 -Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ZIT AW	19
Działanie 3.5. Wysokosprawna kogeneracja.....	24
Działanie 4.1. Gospodarka odpadami	25
Działanie 6.2. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną.....	27
Działanie 8.2. Wsparcie osób poszukujących pracy	30
Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy	32
Działanie 8.4. Godzenie życia zawodowego i prywatnego.....	34
Poddziałanie nr 8.4.1 -Godzenie życia zawodowego i prywatnego – konkursy horyzontalne	34
Poddziałanie nr 8.4.2 -Godzenie życia zawodowego i prywatnego – ZIT WROF	34
Poddziałanie nr 8.4.3 -Godzenie życia zawodowego i prywatnego – ZIT AJ	34
Poddziałanie nr 8.4.4 -Godzenie życia zawodowego i prywatnego – ZIT AW	34
Działanie 8.5. Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych.....	35
Działanie 8.6. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP	36
Działanie 8.7. Aktywne i zdrowe starzenie się	37
Działanie 9.3. Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych.....	38
Działanie 10.3. Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie	39

Priorytety dostępne dla podmiotów innych niż przedsiębiorstwa	41
Działanie 1.1. Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych	41
Działanie 2.1. E-usługi publiczne	43
Poddziałanie nr 2.1.1 -E-usługi publiczne – konkursy horyzontalne.....	43
Poddziałanie nr 2.1.2 -E-usługi publiczne – ZIT WROF.....	43
Poddziałanie nr 2.1.3 -E-usługi publiczne – ZIT AJ.....	43
Poddziałanie nr 2.1.4 -E-usługi publiczne – ZIT AW.....	43
Działanie 3.1. Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych.....	46
Działanie 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym.....	48
Poddziałanie nr 3.3.1 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – konkursy horyzontalne	48
Poddziałanie nr 3.3.2 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT WROF	48
Poddziałanie nr 3.3.3 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT AJ.....	48
Poddziałanie nr 3.3.4 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT AW	48
Działanie 4.2. Gospodarka wodno-ściekowa	53
Poddziałanie nr 4.2.1 -Gospodarka wodno-ściekowa – konkursy horyzontalne	53
Poddziałanie nr 4.2.2 -Gospodarka wodno-ściekowa – ZIT WROF	53
Poddziałanie nr 4.2.3 -Gospodarka wodno-ściekowa – ZIT AJ.....	53
Poddziałanie nr 4.2.4 -Gospodarka wodno-ściekowa – ZIT AW	53
Działanie 4.3. Dziedzictwo kulturowe	54
Poddziałanie nr 4.3.1 -Dziedzictwo kulturowe – konkursy horyzontalne	54
Poddziałanie nr 4.3.2 -Dziedzictwo kulturowe – ZIT WROF	54
Poddziałanie nr 4.3.3 -Dziedzictwo kulturowe – ZIT AJ	54
Poddziałanie nr 4.3.4 -Dziedzictwo kulturowe – ZIT AW	54
Działanie 4.4. Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych.....	56
Poddziałanie nr 4.4.1 -Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych – konkursy horyzontalne	56
Poddziałanie nr 4.4.2 -Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych – ZIT WROF.....	56
Poddziałanie nr 4.4.3 -Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych – ZIT AJ.....	56
Poddziałanie nr 4.4.4 -Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych – ZIT AW	56
Działanie 4.5. Bezpieczeństwo.....	57
Poddziałanie nr 4.5.1 -Bezpieczeństwo – konkursy horyzontalne.....	57
Poddziałanie nr 4.5.2 -Bezpieczeństwo – ZIT WROF	57
Działanie 5.1. Drogowa dostępność transportowa	59
Poddziałanie nr 5.1.1 -Drogowa dostępność transportowa – konkursy horyzontalne	59
Poddziałanie nr 5.1.2 -Drogowa dostępność transportowa – ZIT WROF	59
Poddziałanie nr 5.1.3 -Drogowa dostępność transportowa – ZIT AJ	59
Poddziałanie nr 5.1.4 -Drogowa dostępność transportowa – ZIT AW	59
Działanie 5.2. System transportu kolejowego	61

Poddziałanie nr 5.2.1 -System transportu kolejowego – konkursy horyzontalne	61
Poddziałanie nr 5.2.2 -System transportu kolejowego – ZIT WROF	61
Poddziałanie nr 5.2.3 -System transportu kolejowego – ZIT AJ	61
Poddziałanie nr 5.2.4 -System transportu kolejowego – ZIT AW	61
Działanie 6.1. Inwestycje w infrastrukturę społeczną	63
Poddziałanie nr 6.1.1 -Inwestycje w infrastrukturę społeczną – konkursy horyzontalne	63
Poddziałanie nr 6.1.2 -Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT WROF	63
Poddziałanie nr 6.1.3 -Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT AJ	63
Poddziałanie nr 6.1.4 -Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT AW	63
Działanie 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	67
Poddziałanie nr 6.3.1 -Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – konkursy horyzontalne	67
Poddziałanie nr 6.3.2 -Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – ZIT WROF.....	67
Poddziałanie nr 6.3.3 -Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – ZIT AJ.....	67
Poddziałanie nr 6.3.4 -Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – ZIT AW.....	67
Działanie 7.1. Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną	69
Poddziałanie nr 7.1.1 -Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną – konkursy horyzontalne	69
Poddziałanie nr 7.1.2 -Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną – ZIT WROF	69
Poddziałanie nr 7.1.3 -Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną – ZIT AJ	69
Poddziałanie nr 7.1.4 -Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną – ZIT AW	69
Działanie 7.2. Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową.....	71
Poddziałanie nr 7.2.1 -Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową – konkursy horyzontalne	71
Poddziałanie nr 7.2.2 -Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową – ZIT WROF	71
Poddziałanie nr 7.2.3 -Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową – ZIT AJ	71
Poddziałanie nr 7.2.4 -Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową – ZIT AW	71
Działanie 8.1. Projekty powiatowych urzędów pracy	73
Działanie 9.1. Aktywna integracja	75
Poddziałanie nr 9.1.1 -Aktywna integracja – konkursy horyzontalne	75
Poddziałanie nr 9.1.2 -Aktywna integracja – ZIT WROF	75
Poddziałanie nr 9.1.3 -Aktywna integracja – ZIT AJ.....	75
Poddziałanie nr 9.1.4 -Aktywna integracja – ZIT AW	75
Działanie 9.2. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych	79
Poddziałanie nr 9.2.1 -Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne	79
Poddziałanie nr 9.2.2 -Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – ZIT WROF	79
Poddziałanie nr 9.2.3 -Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – ZIT AJ	79

Poddziałanie nr 9.2.4 -Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – ZIT AW	79
Działanie 9.4. Wspieranie gospodarki społecznej.....	81
Działanie 10.1. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej	85
Poddziałanie nr 10.1.1 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – konkursy horyzontalne	85
Poddziałanie nr 10.1.2 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej- ZIT WROF.....	85
Poddziałanie nr 10.1.3 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej- ZIT AJ.....	85
Poddziałanie nr 10.1.4 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – ZIT AW	85
Działanie 10.2. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.....	87
Poddziałanie nr 10.2.1 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – konkursy horyzontalne.....	87
Poddziałanie nr 10.2.2 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej - ZIT WROF.....	87
Poddziałanie nr 10.2.3 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej - ZIT AJ.....	87
Poddziałanie nr 10.2.4 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – ZIT AW	87
Działanie 10.4. Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.....	90
Poddziałanie nr 10.4.1 -Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – konkursy horyzontalne	90
Poddziałanie nr 10.4.2 -Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – ZIT WROF.....	90
Poddziałanie nr 10.4.3 -Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – ZIT AJ	90
Poddziałanie nr 10.4.4 -Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – ZIT AW	90

Priorytety dostępne dla przedsiębiorstw

Działanie 1.2. Innowacyjne przedsiębiorstwa

Poddziałanie nr 1.2.1 -Innowacyjne przedsiębiorstwa – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 1.2.2 -Innowacyjne przedsiębiorstwa – ZIT WROF

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw

Przykładowe rodzaje projektów

Wsparcie jest skoncentrowane na MŚP. W ramach schematów 1.2 A i 1.2 B wsparcie dla dużych firm będzie skupiać się na obszarach wysokiego ryzyka/niskiej rentowności lub projektach o wyjątkowym charakterze, które nie mogą być zrealizowane przez MŚP.

Wsparciem objęte będą przedsięwzięcia zgodne z obszarami inteligentnych specjalizacji regionu w tym także oparte na kluczowych technologiach wspomagających (ang. KET).

W ramach poniższych kierunków wsparcia możliwa będzie także realizacja działań dotyczących nowoczesnych rozwiązań (technologii) dotyczących przeciwdziałania zmianom klimatu (np. rozwój zeroemisyjnych i niskoemisyjnych technologii), co w konsekwencji zapewni ograniczenie negatywnych skutków środowiskowych.

1.2 A Wsparcie dla przedsiębiorstw chcących rozpocząć lub rozwinąć działalność B+R:

a) wydatki przedsiębiorstw w obszarze prac rozwojowych (w tym eksperymentalnych prac rozwojowych) i badań przemysłowych.

Projekty badawcze przedsiębiorstw mają służyć opracowaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów i procesów produkcyjnych (innowacje produktowe, procesowe).

W ramach wsparcia przewiduje się finansowanie całego procesu powstania innowacji, projekt może obejmować różne etapy prowadzenia prac B+R, do etapu pierwszej produkcji włącznie.

Wsparcie mogą otrzymać projekty polegające m.in. na:

- ☐ prowadzeniu badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych,
- ☐ innowacjach technologicznych (w tym pierwsze wdrożenie technologii),
- ☐ opracowaniu linii pilotażowych,
- ☐ opracowaniu demonstracyjnych prototypów (w ramach tego etapu prac B+R dokonana zostanie weryfikacja nowego rozwiązania w warunkach zbliżonych do rzeczywistych i operacyjnych),
- ☐ ocenie potencjału komercyjnego projektu itp.

Projekty mogą być realizowane przez przedsiębiorstwa samodzielnie bądź jako lidera konsorcjum we współpracy z zewnętrznymi podmiotami, m.in.: jednostkami naukowymi, szkołami wyższymi, IOB lub podmiotami leczniczymi.

b) zakup i dostosowanie do wdrożenia wyników prac B+R oraz praw własności intelektualnej (m.in. patentów, licencji, know-how lub innej nieopatentowanej wiedzy technicznej).

Wdrożenie (dostosowanie) zakupionych wyników prac B+R jest możliwe tylko w przypadku konieczności przeprowadzenia, uzupełniających/ dostosowujących technologie do specyfiki przedsiębiorstwa, eksperymentalnych prac rozwojowych. Prace te będą mogły być prowadzone zarówno samodzielnie przez przedsiębiorstwa, jak i w formie zlecenia.

Beneficjenci mogą ponosić wydatki, które wykraczają poza zakres prac B+R i które stanowią ich niezbędne uzupełnienie związane z realizowanym projektem, w zakresie:

- tworzenia lub rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej³,
- ochrony własności intelektualnej, powstałej w wyniku realizacji projektu, a więc finansowanie kosztów zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego i wzoru przemysłowego do urzędów patentowych (z wyłączeniem kosztów związanych z postępowaniami sądowymi),
- wzornictwa przemysłowego,
- rozwoju umiejętności kadr (w ramach cross financingu).

W wyniku ww. typów projektów może zostać osiągnięty etap zaawansowania innowacyjnego rozwiązania (produktu, usługi, procesu) mogący pozwolić na jego pierwszą produkcję⁴.

Każdy projekt pierwszej produkcji musi obejmować również etapy poprzedzające (prace rozwojowe/fazę demonstracji i walidacji).

1.2 B Tworzenie i rozwój infrastruktury B+R przedsiębiorstw:

Projekty obejmujące tworzenie i rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego przedsiębiorstw w zakresie dotyczącym:

- laboratoriów specjalistycznych oraz działów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach,
- centrów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach, będących jednostkami organizacyjnymi lub wyodrębnionymi organizacyjnie jednostkami rozpoczynającymi lub rozwijającymi działalność, której głównym zadaniem jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w wydzielonych i przystosowanych do tego typu działalności pomieszczeniach przy wykorzystaniu infrastruktury technicznej oraz wykwalifikowanej kadry.

Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić plan prac B+R, które będą wykonywane dzięki infrastrukturze B+R będącej przedmiotem projektu.

Inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę powinny prowadzić do tworzenia innowacyjnych produktów, procesów i usług.

Inwestycje infrastrukturalne mogą być uzupełnione o działania związane z rozwojem umiejętności kadr przedsiębiorstwa z zakresu wykorzystania nowej infrastruktury/aparatury badawczej (w ramach cross financingu).

W schematach 1.2 A i 1.2 B preferencję uzyskają projekty:

- których elementem będzie stworzenie etatów badawczych;
- realizowane w ramach konsorcjum przedsiębiorstwa oraz jednostki naukowej;

- ☐ realizowane w ramach partnerstw przedsiębiorstw;
- ☐ projekty podejmowane wspólnie z MŚP lub przewidujące współpracę z MŚP, NGO i instytucjami badawczymi – w przypadku dużych firm;

1.2 C Usługi dla przedsiębiorstw:

a) profesjonalne usługi proinnowacyjne świadczone przez instytucje otoczenia biznesu m.in. parki technologiczne, centra transferu technologii, akademickie inkubatory przedsiębiorczości oraz inne organizacje wspierające procesy innowacji w przedsiębiorstwach.

Specjalistyczne usługi dla przedsiębiorstw w zakresie:

- ☐ specjalistycznych usług laboratoryjnych, pomiarowych, diagnostycznych, certyfikacyjnych,
- ☐ usług asystentów innowacji i brokerów innowacji,
- ☐ stymulowania współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi,
- ☐ doradztwa i pośrednictwa technologicznego, transferu technologii oraz informacji o nowych technologiach,
- ☐ ochrony i wyceny własności intelektualnej,
- ☐ audytu technologicznego,
- ☐ wdrażania innowacyjnych produktów i usług,
- ☐ pośrednictwa kooperacyjnego,
- ☐ rozwoju firm technologicznych,
- ☐ indywidualnego wsparcia i strategicznego doradztwa dla wsparcia procesów innowacyjnych przedsiębiorstw, w tym przygotowania do uczestniczenia we wspólnotowych programach badawczych i innowacyjnych UE.

Bezpośrednim beneficjentem pomocy będą przedsiębiorstwa, które wybierają wsparcie oferowane w danych instytucjach (popytowy charakter wsparcia), wsparcie to powinno przyczyniać się do wspierania procesów innowacji w przedsiębiorstwach i efektywniejszego wykorzystania potencjału rozwojowego firm.

b) działania prowadzące do zwiększenia aktywności innowacyjnej mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw oraz stymulacja ich współpracy z uczelniami wyższymi i innymi jednostkami naukowymi (dla projektów o małej skali). Wsparcie MSP poprzez instrument typu „bon na innowacje” (bezzwrotne wsparcie w formie bonu – dofinansowania usługi na rzecz MŚP).

Wsparcie może być udzielone na:

- ☐ usługi badawczo-rozwojowe dotyczące wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii m.in.:
 - opracowanie nowej lub udoskonalonej usługi lub wyrobu,
 - wykonanie testów wdrożeniowych,
 - wykonanie analiz przedwdrożeniowych,
 - prowadzenie badań i analiz w zakresie optymalizacji produktu.
- ☐ konsultacje i doradztwo w zakresie poszukiwania kompetentnych zespołów naukowych do współpracy w ramach bonu,

- audyt technologiczny – zdiagnozowanie potrzeb badawczych i technologicznych oraz pomoc w identyfikacji potrzeb wdrożeniowych, których realizacja nastąpi w ramach usługi bonu.

Wykonawcą usługi może być wyłącznie jednostka naukowa określona w art. 2 pkt. 9a-f ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96 poz. 615) prowadząca w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe.

Wykonawcy powyższych usług powinni mieć z zasady siedzibę/lokalizację na terenie województwa dolnośląskiego, w uzasadnionych przypadkach dopuszczalna będzie realizacja usługi przez wykonawcę spoza Dolnego Śląska.

Rezultatem skorzystania z „Bonu na innowacje” ma być między innymi:

- ulepszenie produktu, posiadanej technologii,
- zainicjowanie kontaktów mikro-, małych oraz średnich przedsiębiorców z jednostkami naukowymi czego efektem będzie poprawa działalności przedsiębiorstwa, w oparciu o wiedzę wywodzącą się ze środowisk naukowych.

1.2 D Rozwój i profesjonalizacja oferty wsparcia proinnowacyjnego otoczenia biznesu.

Projekty w zakresie uzupełnienia infrastruktury B+R – IOB.

Projekty dotyczące infrastruktury niezbędnej dla świadczenia specjalistycznych usług laboratoryjnych, w tym uruchomienie specjalistycznych laboratoriów i powierzchni badawczych dla przedsiębiorstw – wraz z wyposażeniem.

Wsparcie infrastruktury IOB możliwe będzie pod warunkiem, że inwestycje infrastrukturalne:

- stanowią uzupełnienie istniejących zasobów,
- są niezbędne do realizacji wysokiej jakości usług proinnowacyjnych (specjalistycznych),
- są uwarunkowane zapotrzebowaniem firm na stworzenie tej infrastruktury⁵,
- umożliwią redukcję kosztów poszczególnych przedsiębiorstw związanych z zakupem/utworzeniem podobnej infrastruktury, inkubacji przedsiębiorstw i dalszego prowadzenia prac B+R.

Ze wsparcia wyłączone są wydatki na infrastrukturę administracyjną (np. o charakterze biurowym).

Typ beneficjentów

W zakresie projektów typu 1.2.A.:

- przedsiębiorcy;
- IOB, w tym organizacje pozarządowe;
- przedsiębiorcy typu spin off;
- konsorcja przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi, uczelniami/ szkołami wyższymi lub podmiotami leczniczymi, bądź ze spółkami celowymi tworzonymi przez te podmioty.

W zakresie projektów typu 1.2.B.:

- przedsiębiorcy;
- przedsiębiorcy typu spin off;
- konsorcja przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi, uczelniami/ szkołami wyższymi lub podmiotami leczniczymi, bądź ze spółkami celowymi tworzonymi przez te podmioty.

W zakresie projektów typu 1.2.C.:

- MŚP;
- konsorcja przedsiębiorstw
- z jednostkami naukowymi, uczelniami/ szkołami wyższymi lub podmiotami leczniczymi, bądź ze spółkami celowymi tworzonymi przez te podmioty;
- jednostki samorządu terytorialnego w zakresie instrumentu typu bon na innowacje;
- IOB, w tym organizacje pozarządowe w zakresie instrumentu typu bon na innowacje.

Bezpośrednim odbiorcą wsparcia w tym schemacie będą MŚP.

W zakresie projektów typu 1.2.D.:

- IOB, w tym organizacje pozarządowe;

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

- w przypadku projektów dotyczących tworzenia i rozwoju infrastruktury B+R przedsiębiorstw – do 25 mln wartości projektu (kwota może ulec zmianie po uzgodnieniach dot. linii demarkacyjnej);
- w przypadku projektów dotyczących prowadzenie prac B+R – do 5 mln wartości projektu **(kwota może ulec zmianie po uzgodnieniach dot. linii demarkacyjnej)**;
- w przypadku projektów dotyczących usług na rzecz MŚP świadczonych przez IOB – do 100 tys. PLN na jednego przedsiębiorcę;
- w przypadku projektów wsparcia w formule bonu – dofinansowania usługi na rzecz MŚP – do 100 tys. PLN na jednego przedsiębiorcę.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów dotyczących infrastruktury IOB – maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: 15 mln PLN.

+

Działanie 1.3. Rozwój przedsiębiorczości

Poddziałanie nr 1.3.1 -Rozwój przedsiębiorczości – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 1.3.2 -Rozwój przedsiębiorczości – ZIT WROF

Poddziałanie nr 1.3.3 -Rozwój przedsiębiorczości – ZIT AJ

Poddziałanie nr 1.3.4 -Rozwój przedsiębiorczości – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Lepsze warunki dla rozwoju MSP

Przykładowe rodzaje projektów

1.3.A. Przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych.

W zakresie infrastruktury służącej MSP wsparcie otrzymają projekty dotyczące zagospodarowania terenów pod działalność gospodarczą, w tym na cele stref aktywności gospodarczej i parków biznesu, np.:

- uporządkowanie i przygotowanie terenów (np. prace studyjno-koncepcyjne; badania geotechniczne, archeologiczne; rozbiórka; usuwanie zarośli, krzewów, drzew; wywóz odpadów; niwelacja terenu; wymiana ziemi);
- częściowe lub kompleksowe uzbrojenie terenu (np. kompleksowe wyposażenie w sieci: elektroenergetyczną, gazową, wodociągową, kanalizacyjną, ciepłowniczą i telekomunikacyjną);
- zakup gruntu w celu stworzenia i uzbrojenia terenów pod inwestycje (wyłącznie jako uzupełniający element projektu);
- budowa, modernizacja wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej (wyłącznie jako uzupełniający element projektu);
- działania informacyjno-promocyjne, dotyczące rozpowszechniania informacji o możliwościach inwestycyjnych na terenie województwa (wyłącznie jako uzupełniający element projektu i w zakresie związanym z jego realizacją).

Tereny objęte projektem muszą być przeznaczone pod działalność produkcyjną lub usługową, z wyłączeniem możliwości lokowania obiektów mieszkaniowych, handlowych lub turystycznych.

Projekty nie mogą powielać już istniejącej infrastruktury, chyba że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany.

Wnioskodawca jest zobowiązany zapewnić właściwy dostęp do terenów inwestycyjnych (zewnętrzna infrastruktura komunikacyjna).

Nieosiągnięcie pełnego poziomu obłożenia terenów inwestycyjnych na koniec okresu trwałości projektu będzie skutkowało zgodnie z zasadą proporcjonalności odpowiednim zwrotem środków pomocowych.

Preferencyjnie traktowane będą:

- projekty realizowane na nieużytkach, terenach zdegradowanych, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych;
- projekty wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny.

1.3.B. Wsparcie infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorców.

W zakresie projektów inwestycyjnych dotyczących tworzenia infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorców (np. inkubatorów przedsiębiorczości, parków biznesu):

- budowa / rozbudowa / przebudowa infrastruktury, wraz z kompleksowym uzbrojeniem terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą i infrastrukturą towarzyszącą (np. parkingi, drogi wewnętrzne itp.);
- zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wspieranej infrastruktury.

Wsparcie projektów będzie możliwe pod warunkiem spełnienia następujących warunków:

- projekt jest zgodny ze zdefiniowanymi potrzebami MŚP;
- działalność IOB wpisuje się w inteligentne specjalizacje regionu;
- wnioskodawca dysponuje strategią / planem wykorzystania infrastruktury;
- przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych;
- przedsięwzięcie nie powiela dostępnej w danym regionie infrastruktury o podobnym profilu, chyba że jej limit został wyczerpany.

Preferencyjnie traktowane będą:

- projekty dotyczące inkubatorów przedsiębiorczości, poprawiające warunki dla rozwoju przedsiębiorstw (również nowych, w początkowej fazie rozwoju, do 24 miesięcy);
- projekty realizowane przez Instytucje Otoczenia Biznesu stosujące dostępne standardy (co najmniej na poziomie krajowym) w zakresie świadczenia usług;
- projekty wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny.

W zakresie schematu 1.3.A i 1.3.B:

1. Rezultatem bezpośrednim projektów będzie odpowiednio:

- liczba małych i średnich przedsiębiorstw zlokalizowanych we wspartej infrastrukturze lub
 - poziom obłożenia terenów inwestycyjnych
- oraz
- liczba miejsc pracy utworzonych w MŚP.

Rezultaty bezpośrednie będą wskazane w umowie o dofinansowanie projektu.

2. Wykorzystanie powstałej infrastruktury przez dużego przedsiębiorcę będzie skutkowało – zgodnie z zasadą proporcjonalności – odpowiednim zwrotem środków na koniec okresu trwałości projektu.

1.3.C. Doradztwo dla MSP (z wyłączeniem doradztwa przewidzianego w działaniu 1.2 oraz w działaniu 1.4)

Wsparcie, skierowane do MSP, w tym MSP znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju (do 24 miesięcy), będzie udzielane MŚP bezpośrednio (schemat 1.3.C.1) lub poprzez projekty

grantowe IOB lub LGD (schemat 1.3.C.2). Usługi mogą być świadczone wyłącznie przez Instytucje Otoczenia Biznesu, poprzez działania doradcze w następujących kierunkach:

a) usługi w zakresie szeroko rozumianego wsparcia doradczego, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstwa, m.in. doradztwo dotyczące:

- wsparcia początkowej fazy rozwoju firmy (np. opracowanie biznesplanu, strategii rozwoju przedsiębiorstwa, monitorowanie biznesu);
- uzyskiwania i odnawiania certyfikatów zgodności dla wyrobów, usług, surowców, maszyn i urządzeń, aparatury kontrolno-pomiarowej;
- projektowania, wdrażania i doskonalenia systemów zarządzania jakością i zarządzania środowiskowego;
- wykorzystywania zaawansowanych technologii informatycznych w przedsiębiorstwie;
- specjalistycznych instrumentów zarządzania i mapowania ryzyk/ryzyka w organizacji oraz tworzenia strategii zarządzania ryzykiem;
- wdrażania systemów ukierunkowanych na aspekty środowiskowe oraz odpowiedzialność społeczną przedsiębiorstw (np. FSC/PEFC, SBP i in.);
- doradztwa prawno-podatkowego związanego z rozwojem przedsiębiorstwa na rynku.

b) usługi w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania działalności przedsiębiorstw (również w początkowej fazie rozwoju), w tym przygotowanie dokumentów i analiz niezbędnych do pozyskania zewnętrznego źródła finansowania, pomoc w pozyskaniu inwestora, analiza potrzeb i identyfikacja źródeł finansowania projektu – z wyłączeniem dokumentacji związanej z aplikowaniem o środki z regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020, współfinansowanych w ramach EFRR, EFS i FS.

Preferencyjnie traktowane będą projekty dotyczące usług doradczych, które wspierają rozwój przedsiębiorstw w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu.

Typ beneficjentów

W zakresie projektów typu 1.3.A:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- specjalne strefy ekonomiczne (SSE);
- instytucje otoczenia biznesu (IOB).

W zakresie projektów typu 1.3.B:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- specjalne strefy ekonomiczne (SSE);
- instytucje otoczenia biznesu (IOB);
- uczelnie/szkoły wyższe;
- lokalne grupy działania (LGD).

W zakresie projektów typu 1.3.C:

- instytucje otoczenia biznesu (IOB);
- lokalne grupy działania (LGD);
- MŚP.

W zakresie usług doradczych IOB i LGD bezpośrednim beneficjentem będą MŚP.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

- w przypadku projektów z zakresu przygotowania terenów inwestycyjnych – maksymalna wartość: 10 mln PLN
- w przypadku projektów dotyczących infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorstw – maksymalna wartość: 20 mln PLN
- w przypadku projektów dotyczących usług doradczych dla MŚP – maksymalna wartość wsparcia na jedno przedsiębiorstwo: 150 tys. PLN

Działanie 1.4. Internacjonalizacja przedsiębiorstw

Poddziałanie nr 1.4.1 -Internacjonalizacja przedsiębiorstw – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 1.4.2 -Internacjonalizacja przedsiębiorstw – ZIT WROF

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP

Przykładowe rodzaje projektów

1.4.A. Tworzenie nowych modeli biznesowych MSP:

a) stworzenie długoterminowych (kompleksowych) strategii biznesowych, mających na celu pełne wykorzystanie i maksymalizację aktywów przedsiębiorstwa w celu zwiększenia rentowności i uzyskania długoterminowej przewagi konkurencyjnej danego przedsiębiorstwa, np.:

- stworzenie lub rozwój strategii działań międzynarodowych (np. dobór optymalnych sposobów komunikacji w danym kraju zagranicznym; dobór odpowiednich sposobów promocji w danym kraju zagranicznym);

- dostosowanie produktu/usługi do wymogów zagranicznych rynków (w tym pomoc prawna, pomoc zagranicznych i krajowych doradców, specjalistów, grafików, agencji reklamowych);
- otwieranie nowych kanałów biznesowych, rozbudowa łańcucha dostaw, dywersyfikacja geograficzna i sektorowa
- działania w zakresie nawiązania kontaktów gospodarczych oraz tworzenia lub wzmocnienia powiązań sieciowych i kooperacyjnych pomiędzy przedsiębiorstwami;

b) tworzenie Planów rozwoju eksportu – krótkoterminowych - przy wykorzystaniu możliwych do wyboru działań proeksportowych, okres wdrożenia Planu rozwoju eksportu nie może przekroczyć 24 miesięcy;

1.4.B. Zwiększenie międzynarodowej ekspansji MSP poprzez wdrożenie nowych modeli biznesowych:

- a) projekty wdrażające długoterminowe (kompleksowe) strategie biznesowe,
- b) projekty wdrażające nowoczesne metody zarządzania, prowadzące do zmian organizacyjno-procesowych przedsiębiorstw, np.:

- otwieranie nowych kanałów biznesowych (w tym handel elektroniczny),
- dostosowanie produkcji do wymagań rynku zagranicznego,
- tworzenie działów obsługi eksportu, certyfikacji, logistyka.

1.4.C. Wsparcie MSP w zakresie ekspansji na rynki zewnętrzne.

Wsparcie objęte będą projekty dotyczące nawiązywania i utrzymywania kontaktów gospodarczych przedsiębiorstw na rynkach krajowych i międzynarodowych – wdrażające Plany rozwoju eksportu /internacjonalizacji przedsiębiorstwa i obejmujące np.:

- wizyty studyjne i misje zagraniczne;
- udział w krajowych i międzynarodowych targach i wystawach branżowych;
- udział w innych ważnych dla wybranej branży wydarzeniach o charakterze międzynarodowym;
- organizacja zbiorowych wystaw na terenie działalności przedsiębiorstwa – ukierunkowanych na przyjęcie wizyt studyjnych potencjalnych zagranicznych partnerów handlowych;

1.4.D. Promocja dolnośląskich przedsiębiorstw na rynkach krajowych i międzynarodowych oraz oferty gospodarczej regionu:

a) wsparcie procesu inwestycyjnego w regionie (np. rozwój zintegrowanego, regionalnego systemu informacji n/t ofert inwestycyjnych w regionie, przygotowanie informacji, prezentacja stref aktywności gospodarczej na zagranicznych targach branżowych);

b) promocja gospodarcza regionu w celu przyciągnięcia nowych inwestorów. Promocja dopuszczalna jest w wymiarze krajowym i międzynarodowym, w tym również poprzez działania medialne (informacyjne, promocyjne, edukacyjne).

We wszystkich powyższych schematach preferencję uzyskują projekty:

- realizowane w partnerstwie;
- realizowane w ramach inteligentnych specjalizacji regionu

Typ beneficjentów

W zakresie projektów typu 1.4.A.:

- MŚP;
- LGD;

W zakresie projektów typu 1.4.B.:

- MŚP;
- LGD;

W zakresie projektów typu 1.4.C.:

- MŚP;
- LGD;
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- IOB.

W zakresie projektów typu 1.4.D.:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- IOB

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna kwota projektu: 10 tys. PLN na przedsiębiorcę.

Maksymalna kwota projektu w przypadku:

- schematu 1.4 Aa: 50 tys. PLN na przedsiębiorcę.
- schematu 1.4 Ab: 20 tys. PLN na przedsiębiorcę.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Mechanizm wdrażania instrument /

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

Działanie 1.5. Rozwój produktów i usług w MŚP

Poddziałanie nr 1.5.1 -Rozwój produktów i usług w MŚP – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 1.5.2 -Rozwój produktów i usług w MŚP – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MSP

Przykładowe rodzaje projektów

W ramach działania realizowane będą działania przyczyniające się do rozwoju mikro-, małych oraz średnich przedsiębiorstw poprzez wsparcie inwestycyjne (dotacyjne) i instrumenty finansowe.

Końcowy podział typów projektów na dotacje i zwrotne instrumenty finansowe – do uzupełnienia po ewaluacji ex-ante IF i decyzji ZW w tym zakresie.

W ramach dotacji:

1.5.A. Wsparcie innowacyjności produktowej i procesowej MSP, np.:

- wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług;
- dokonanie zasadniczych zmian procesu produkcyjnego lub sposobu świadczenia usług.

W ramach powyższych kierunków wsparcia, możliwa będzie także dofinansowanie inwestycji prowadzących do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko, np. ograniczające materiało-, wodochłonność procesu produkcyjnego oraz wprowadzania nowoczesnych rozwiązań (technologii) dotyczących przeciwdziałaniu zmianom klimatu (np. rozwój zeroemisyjnych i niskoemisyjnych technologii), co w konsekwencji zapewni ograniczenie negatywnych skutków środowiskowych (z wyłączeniem wprowadzania technologii mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwie).

W ramach powyższego schematu preferencje uzyskują projekty:

- realizowane w ramach inteligentnych specjalizacji regionu;
- wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny;

1.5.B. Wsparcie na inwestycje w zakresie wdrożenia wyników prac B+R w działalności przedsiębiorstw (np. uruchomienia masowej produkcji w przedsiębiorstwach) wynikających m.in. z działania 1.2 (wdrożenie wyników prac B+R w działalności przedsiębiorstwa).

W ramach powyższego schematu preferencje uzyskują projekty:

- wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny;
- wsparcie na inwestycje prowadzące do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko (ograniczające negatywne skutki środowiskowe).

W ramach zwrotnych instrumentów finansowych:

1.5.C. Wsparcie dotyczące zwiększenia konkurencyjności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, np:

a) wsparcie na rozwój/rozbudowę istniejącego przedsiębiorstwa (MSP) np.:

- poprzez zakup sprzętu produkcyjnego, nowoczesnych maszyn i urządzeń;
- poprzez inwestycje prowadzące do zwiększenia skali działalności firmy lub wzrostu zasięgu oferty firmy.

b) wsparcie na inwestycje prowadzące do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko (ograniczające negatywne skutki środowiskowe), np.:

- ograniczające materiało- i wodochłonność procesu produkcyjnego);
- wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań (technologii) dotyczących przeciwdziałaniu zmianom klimatu (np. rozwój zeroemisyjnych i

niskoemisyjnych technologii) z wyłączeniem wprowadzenia technologii mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwie.

Typ beneficjentów

W zakresie projektów typu 1.5.A. i 1.5 B:

- MŚP;
- zgrupowania i partnerstwa MŚP;

W zakresie projektów typu 1.5.C.:

- podmiot/-y wdrażający instrument finansowy.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

W przypadku dotacji:

- dla projektów dotyczących wdrożenia prac B+R w działalności przedsiębiorstwa -
maksymalna wartość projektu: 25 mln PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

W przypadku dotacji: określona na poziomie ogłoszenia konkursu.

Mechanizm wdrażania instrument /

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

Do uzupełnienia po ewaluacji ex-ante IF i decyzji ZW w tym zakresie

Działanie 3.2. Efektywność energetyczna w MŚP

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona efektywność energetyczna w MŚP

Przykładowe rodzaje projektów

3.2.A. Głęboka modernizacja energetyczna obiektów, w tym wymiana lub modernizacja źródła energii, mająca na celu zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat ciepła oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej z ewentualnym uwzględnieniem OZE (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji).

Pod warunkiem że:

- inwestycja przyczyni się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń

- powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii (konieczność wykazania i monitorowania w projektach);
- podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie;
- efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 25%.

Ponadto w przypadku inwestycji w urządzenia do ogrzewania wsparcie może zostać udzielone na inwestycje w odnawialne źródła energii oraz w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe. Urządzenia do ogrzewania wykorzystujące paliwa gazowe mogą być zastosowane tylko w uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby, przy czym w przypadku zamiany spalanego paliwa, inwestycje te muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji o co najmniej 30%.

3.2.B. Wsparcie instalacji odzyskujących ciepło odpadowe zgodnie z definicją w dyrektywie 2012/27/UE17.

3.2.C. Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie (w tym modernizacja i rozbudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie).

W ramach powyższych kierunków wsparcia możliwa będzie realizacja działań towarzyszących w zakresie wdrożenia inteligentnych systemów zarządzania energią.

Warunkiem wstępnym realizacji inwestycji w ramach działania 3.2 będzie:

- przeprowadzenie właściwej oceny potrzeb i metod osiągnięcia oszczędności energii w sposób opłacalny opartej na audycie energetycznym (w uzasadnionych przypadkach wraz ze zdjęciami termowizyjnymi), które posłużą weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych dla przedsiębiorstwa.

Preferowane będą projekty:

- których efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 60 %, przy czym w celu potwierdzenia faktycznych oszczędności energii (deklarowanych na etapie wniosku o dofinansowanie) możliwe będzie wykonanie zdjęć termowizyjnych podczas przeprowadzania kontroli na miejscu realizacji projektu;
- wykorzystujące odnawialne źródła energii;
- w których wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).

Typ beneficjentów

- MŚP
- grupy producentów rolnych;
- podmiot wdrażający instrument finansowy;

□ przedsiębiorstwa z większościowym udziałem JST (ten typ beneficjenta może ulec zmianie, ze względu na trwające prace nad linią demarkacyjną i możliwe jej modyfikacje .

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN wydatków całkowitych

Maksymalna wartość projektu: 10 mln PLN.

2 mln PLN dla przedsiębiorstw, które nie zaliczają się do MŚP, pod warunkiem, że ich większościowym udziałowcem jest JST lub ich związek.

Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych /

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

Do uzupełnienia po ewaluacji ex-ante IF i decyzji ZW w tym zakresie

Działanie 3.4. Wdrażanie strategii niskoemisyjnych

Poddziałanie nr 3.4.1 -Wdrażanie strategii niskoemisyjnych - konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 3.4.2 -Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ZIT WROF

Poddziałanie nr 3.4.3 -Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ZIT AJ

Poddziałanie nr 3.4.4 -Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

A. Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

B. Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

Przykładowe rodzaje projektów

Typ A Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

Inwestycje w transport miejski ramach działania będą przyczyniać się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności w miastach. Muszą one wynikać z przygotowanych przez samorzady planów, zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcję takich dokumentów mogą pełnić plany dotyczące gospodarki niskoemisyjnej lub Strategie ZIT lub plany mobilności miejskiej. Dokumenty te powinny określać lokalne

uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np.: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, intermodalność, transport drogowy, zarządzanie mobilnością, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy). Zalecenia Instytucji Zarządzającej dotyczące metodologii sporządzania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej zawiera załącznik nr 6 do szczegółowego opisu osi priorytetowych. Strategia ZIT lub Planu Mobilności Miejskiej powinien zawierać elementy odpowiadające Planowi Gospodarki Niskoemisyjnej, w przeciwnym wypadku należy dodatkowo opracować PGN. Wsparciem objęte będą projekty związane ze zrównoważoną mobilnością miejską i podmiejską dotyczące:

- zakupu oraz modernizacji niskoemisyjnego taboru szynowego i autobusowego dla połączeń miejskich i podmiejskich. W przypadku zakupu autobusów elektrycznych do 25% wartości wydatków kwalifikowalnych mogą stanowić wydatki związane z infrastrukturą do obsługi taboru (np. stacje ładowania itp.);
 - inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast np. P&R, B&R, zintegrowane centra przesiadkowe, wspólny bilet, itp.;
 - inwestycje związane z systemami zarządzania ruchem i energią;
 - inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast drogi rowerowe, ciągi piesze;
 - inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem miejskim mogą stanowić element uzupełniający w pozostałych typach projektów (poniżej 50% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie).

Przez inwestycje ograniczające ruch w centrach miast nie należy rozumieć wyłącznie inwestycji zlokalizowanych w centrach miast – istotne jest oddziaływanie na centra miast. Inwestycje dotyczące transportu miejskiego w ramach Działania powinny ponadto spełniać poniższe warunki:

- Inwestycje z RPO będą komplementarne z inwestycjami realizowanymi w ramach właściwych krajowych programów operacyjnych. W przypadku miast wojewódzkich i powiązanych z nimi funkcjonalnie obszarów instrumentem koordynacji jest Strategia ZIT.
- Inwestycje w drogi lokalne lub regionalne mogą być finansowane jedynie jako niezbędny i uzupełniający element projektu dotyczącego systemu zrównoważonej mobilności miejskiej o wartości nie przekraczającej 35% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu. Wydatki przekraczające ten limit będą niekwalifikowalne. Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach PI.
- Jeżeli z planów lub dokumentów strategicznych albo z analizy kosztów i korzyści odnoszących się do zrównoważonej mobilności miejskiej wynika potrzeba zakupu autobusów, dozwolony jest zakup pojazdów spełniających normę emisji spalin co najmniej EURO VI. Priorytetowo będzie jednak traktowany zakup pojazdów o

alternatywnych systemach napędowych (elektrycznych, hybrydowych, biopaliwa, napędzanych wodorem itp.).

Zakupowi niskoemisyjnego taboru powinny towarzyszyć inwestycje w niezbędną dla właściwego funkcjonowania zrównoważonej mobilności infrastrukturę (inwestycje te nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury), co powinno wynikać z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (Strategii ZIT, Planu Mobilności Miejskiej).

Preferowane będą projekty:

- w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców;
- poprawiające dostępność do obszarów koncentracji ludności i/lub aktywności gospodarczej, a także do rynku pracy i usług publicznych;
- projekty multimodalne uwzględniające połączenie różnych nisko i zero emisyjnych środków transportu;
- realizowane w miejscowościach uzdrowiskowych;
- dotyczące zakupu taboru o alternatywnych źródłach zasilania (elektryczne, gazowe, wodorowe, hybrydowe);
- dotyczące zakupu taboru umożliwiającego przewóz rowerów;
- w miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową i tabor;
- projekty komplementarne względem projektów punktowych realizowanych w ramach działania 5.2 System transportu kolejowego (dworce i przystanki kolejowe), przy czym projekt komplementarny realizowany w ramach działania 5.2 musi być możliwy do realizacji w ramach RPO WD 2014-2020 i wynika to z przygotowanego studium wykonalności.

Typ B Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

Wszystkie projekty dotyczące zwalczania emisji kominowej muszą być zgodne z gminnymi Planami Gospodarki Niskoemisyjnej. Ponadto, mając na uwadze wnioski i zalecenia wynikające z Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego interwencja będzie skierowana głównie na wymianę i dostosowanie do wybranych rodzajów paliw, źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych. Wsparcie może zostać udzielone na inwestycje w:

1) modernizację systemów grzewczych obejmującą wymianę źródła ciepła: na podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub, instalację kotłów spalających biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Wymianie źródła ciepła mogą towarzyszyć uzasadnione modernizacje systemu grzewczego pozostające w związku przyczynowo - skutkowym ze zmianą źródła ciepła, np. wymiana wysokotemperaturowej instalacji ogrzewania na niskotemperaturową.

Wsparciem może dotyczyć również systemów monitoringu i zarządzania energią (termostaty, czujniki temperatury, pogodowe, obecności, sterowniki, automatyczne układy regulacji, aplikacje komputerowe, gotowe systemy, urządzenia pomiarowe itp.) mające na celu

zmniejszenie zużycia energii poprzez dostosowanie mocy urządzeń do chwilowego zapotrzebowania .

Inwestycje mogą być uzupełnione poprzez instalacje OZE, jeśli wynika to z audytu. W przypadku instalacji do produkcji energii elektrycznej np. fotowoltaicznej czy wykorzystującej siłę wiatru dopuszcza się mikroinstalacje których moc powinna być obliczona na zaspokojenie zapotrzebowania na energię elektryczną w modernizowanym budynku, na podstawie średniorocznego zużycia za poprzedni rok i uwzględniającego oszczędności uzyskane w wyniku realizacji projektu. Dopuszcza się oddawanie („akumulację”) do sieci energetycznej okresowych nadwyżek.

Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. W związku z tym, głównym zadaniem będzie sukcesywna likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła, wymiana na nowe a tym samym zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Wspierane będą działania związane z modernizacją systemów grzewczych (wymiana źródła ciepła wraz z podłączeniem, połączona z odchodzeniem od wysokoemisyjnych paliw stałych), mających na celu redukcję emisji „kominowej” w budynkach jednorodzinnych, które mogą być uzupełniane poprzez instalację OZE (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji) na potrzeby modernizowanych budynków. Wsparcie będzie realizowane w ramach programów o charakterze prosumenckim (odbiorcą końcowym pomocy byłoby wówczas mieszkańcy), inicjowanych przez JST lub innych beneficjentów.

Warunkiem wstępnym realizacji inwestycji będzie przeprowadzenie właściwej oceny potrzeb i metod osiągnięcia oszczędności energii i redukcji emisji w sposób opłacalny, tak aby czynnikiem decydującym o wyborze takich inwestycji był najlepszy stosunek wykorzystania zasobów do osiągniętych rezultatów, obowiązkowym warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych i/lub audytów efektywności energetycznej, które posłużą do weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych.

Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie.

Inwestycje w ramach działania mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

Wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalanej paliwa) co powinno wynikać z dokumentacji projektu. Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.

Wsparcie powinno być uwarunkowane uprzednim wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, w

których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń. Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Preferowane będą projekty:

- dotyczące systemów grzewczych opartych na paliwach inne niż stałe;
- wykorzystujące OZE;
- realizowane w miejscowościach uzdrowiskowych;
- wykorzystujące systemy monitorowania i zarządzania energią;
- których efektem realizacji będzie redukcja emisji CO₂ o więcej niż 30%;
- realizowane na obszarach o znaczących przekroczeniach norm zanieczyszczenia powietrza;
- w których wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO)²¹.

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Wszystkie progi procentowe dot. np. oszczędności energii, zmniejszenia emisji CO₂ czy wartości wydatków kwalifikowalnych na oświetlenie energooszczędne liczona jest w odniesieniu do budynku będącego przedmiotem projektu. Jeśli projekt obejmuje termomodernizację kilku budynków, progi określone są dla każdego z nich z osobna.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- przedsiębiorcy będący zarządcami infrastruktury lub świadczący usługi w zakresie transportu zbiorowego na terenach miejskich i podmiejskich;
- organizacje pozarządowe;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu – 200 000 PLN (całkowita wartość projektu)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 3.5. Wysokosprawna kogeneracja

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona produkcja energii w wysokosprawnych instalacjach w regionie

Przykładowe rodzaje projektów

3.5.A. Budowa, przebudowa (w tym zastąpienie istniejących) jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji²² i trigeneracji o całkowitej nominalnej mocy elektrycznej poniżej 1 MW (również wykorzystujące OZE) wraz z niezbędnymi przyłączeniami.

Wspierane mogą być w/w typy projektów pod warunkiem, że:

- budowa nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji będzie uzasadniana pod względem ekonomicznym, jak również charakteryzować się najmniejszą z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza;
- budowa nowych lub przebudowa istniejących instalacji do wytwarzania energii elektrycznej - w przypadku gdy analiza kosztów i korzyści wskaże na nadwyżkę korzyści - będzie wyposażane w wysokosprawne jednostki kogeneracji w celu odzyskiwania ciepła odpadowego powstałego przy wytwarzaniu energii elektrycznej;
- w przypadku budowy nowych instalacji zostanie osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii;
- wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację będzie musiała skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji.

Dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla wysokosprawnych instalacji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że te instalacje nie zastępują urządzeń o niskiej emisji, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne.

3.5.B. Rozbudowa i/lub modernizacja sieci ciepłowniczych.

W ramach powyższych kierunków wsparcia możliwa będzie realizacja działań towarzyszących w zakresie wdrożenia inteligentnych systemów zarządzania energią.

Preferowane będą projekty:

- zakładające wykorzystanie OZE;
- zgodne z planami dotyczącymi gospodarki niskoemisyjnej;
- których efektem realizacji będzie redukcja emisji CO₂ o więcej niż 30%; w których wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (np. ESCO).

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;

- przedsiębiorstwa energetyczne;
- podmiot realizujący instrument finansowy
- organizacje pozarządowe;
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- jednostki naukowe;
- uczelnie/szkoły wyższe ich związki i porozumienia;
- organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty lecznicze oraz ich konsorcja;
- przedsiębiorstwa.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)
Minimalna całkowita wartość projektu: 100 tys. PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Działanie 4.1. Gospodarka odpadami

Cel i uzasadnienie działania

Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska

Przykładowe rodzaje projektów

4.1.A Projekty dotyczące infrastruktury niezbędnej do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi w regionie, zaplanowanej zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, m.in.:

- infrastruktury do selektywnej zbiórki i przetwarzania odpadów: szkła, metalu, plastiku, papieru, odpadów biodegradowalnych oraz pozostałych odpadów komunalnych,
- infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania,

- infrastruktury do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

4.1.B Projekty dotyczące likwidacji tzw. „dzikich wysypisk”.

4.1.C Projekty w zakresie usuwania i unieszkodliwiania azbestu.

Warunkiem wsparcia inwestycji będzie ich uwzględnienie w planach inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zatwierdzonych przez Ministra Środowiska będącymi załącznikami do Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego. Projekty będą zaplanowane w oparciu o selektywną zbiórkę odpadów u źródła.

Wspierane będą kompleksowe inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane w regionach gospodarki odpadami, w których nie uwzględniono komponentu dotyczącego termicznego przekształcania odpadów wraz z odzyskiem energii (linia demarkacyjna pomiędzy POiŚ a RPO zostanie zweryfikowana po zakończeniu aktualizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami do końca 2015, w ramach wypełnienia warunkowości ex ante).

Uzupełniającym elementem wsparcia mogą być działania z zakresu edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego (cross-financing).

Preferowane będą projekty:

- poprawiające stan środowiska na obszarach chronionych;
- zawierające komponent z działaniami z zakresu edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami;
- kompleksowe, pokrywające większy obszar geograficzny (np. kilka gmin).

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadami w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego;
- organizacje pozarządowe;
- LGD
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;
- MŚP;
- organizacje badawcze i konsorcja naukowe

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu – 100 tys. PLN.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 6.2. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększony dostęp do opieki zdrowotnej w regionie

Przykładowe rodzaje projektów

Na zasadach i w zakresie zgodnym z Policy Paper (strategiczny dokument krajowy dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020) wspierane będą między innymi projekty polegające na:

6.2.A. przeprowadzeniu niezbędnych, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, prac remontowo-budowlanych, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych (co do zasady ww. działania nie mogą polegać na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów prawa, chyba że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.),

6.2.B. wyposażeniu w sprzęt medyczny.

Rozwiązania w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt) mogą być wspierane jako element projektu jeśli ich wartość nie przekracza 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

Zgodnie z Policy Paper projekty z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia realizowane w programach regionalnych będą skoncentrowane na następujących obszarach:

1. Wsparcie regionalnych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych na rzecz osób dorosłych, dedykowanych chorobom, które są istotną przyczyną dezaktywizacji zawodowej, tj.

- układu krążenia;
- nowotworowym;
- układu kostno-stawowego i mięśniowego;
- układu oddechowego;
- psychicznym

Narzędzie 13 Policy Paper

2. Wsparcie regionalnych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych na rzecz osób dorosłych, ukierunkowanych na specyficzne dla regionu grupy chorób, które są istotną przyczyną dezaktywizacji zawodowej

Narzędzie 14 Policy Paper

3. Wsparcie regionalnych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie ginekologii, położnictwa, neonatologii, pediatrii oraz innych jednostek zajmujących się leczeniem dzieci Narzędzie 16 Policy Paper

4. Wsparcie podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej (roboty budowlane, doposażenie Narzędzie 17 Policy Paper

W przypadku szpitali podejmowane będą wyłącznie inwestycje zweryfikowane zidentyfikowanymi deficytami i potrzebami uwzględniającymi sytuację demograficzną i epidemiologiczną oraz faktycznym zapotrzebowaniem i dostępnością infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze z wykorzystaniem map potrzeb zdrowotnych w opracowaniu przez Ministerstwo Zdrowia.

Z uwagi na charakter świadczeń realizowanych w podstawowej opiece zdrowotnej (POZ), inwestycje prowadzone w ramach tego typu projektu mogą być ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, przy czym powinny one przyczyniać się do rozwoju opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki (community based care). Inwestycje dotyczące infrastruktury w kontekście opieki koordynowanej mające na celu wzmocnienie POZ, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) oraz środowiskowych form opieki (zarówno w kontekście deinstytucjonalizacji oraz tworzenia środowiskowych form opieki) mogą być współfinansowane od razu po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań, pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich realizacji- nie ma potrzeby opracowania map potrzeb zdrowotnych.

Warunkiem koniecznym dla podejmowania wszystkich interwencji w sektorze zdrowia ze środków EFSI jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań sektorze zdrowia (Plan działań). Projekty będą wspierane zgodnie z kryteriami wyboru opartymi na rekomendacjach określonych w Planie Działań.

Preferowane będą projekty:

- efektywne kosztowo i realizowane przez podmioty, które wykazują największą efektywność finansową,
- przewidujące działania konsolidacyjne i inne formy współpracy podmiotów leczniczych,
- w zakresie reorganizacji i restrukturyzacji wewnątrz podmiotów leczniczych, w celu maksymalizacji wykorzystania infrastruktury, w tym sąsiadującej oraz stopnia jej dostosowania do istniejących deficytów,
- wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.

Inwestycje nie powinny być ukierunkowane na duże instytucje o charakterze opiekuńczo-pobytowym, zdefiniowane zgodnie z polskim prawodawstwem, świadczące usługi długoterminowej pomocy dla osób niepełnosprawnych, dzieci, osób starszych i psychicznie chorych.

Typ beneficjentów

O wsparcie w ramach działania mogą ubiegać się podmioty (publiczne i prywatne) wykonujące działalność leczniczą- zgodnie z ustawą o działalności leczniczej, udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W przypadku poszerzenia działalności podmiotu wykonującego działalność leczniczą, wymagane będzie zobowiązanie do posiadania umowy na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu.

- w przypadku projektów dotyczących wsparcia podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej – podmioty wykonujące działalność leczniczą (zgodnie z ustawą o działalności leczniczej) , udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach i prowadzących działalność leczniczą w ramach oddziałów stacjonarnej opieki geriatrycznej)
- w przypadku pozostałych projektów - podmioty lecznicze (zgodnie z ustawą o działalności leczniczej), udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w tym w szczególności: samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, przedsiębiorcy, jednostki budżetowe oraz lekarze i pielęgniarki, którzy wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej (z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach i prowadzących działalność leczniczą w ramach oddziałów stacjonarnej opieki geriatrycznej)

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość dla projektów, które muszą być uwzględnione w Mapie Potrzeb Zdrowotnych - dot. szpitali:

- 100 tys. PLN w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia w sprzęt medyczny
- 150 tys. PLN w przypadku pozostałych projektów

Minimalna wartość dla projektów, które nie muszą być uwzględnione w Mapie Potrzeb Zdrowotnych- dot. POZ i AOS:

- 50 tys. PLN w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia w sprzęt medyczny
- 100 tys. PLN w przypadku pozostałych projektów

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 8.2. Wsparcie osób poszukujących pracy

Cel i uzasadnienie działania

Poprawa szans na zatrudnienie osób, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (50+, kobiety, osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach)

Przykładowe rodzaje projektów

8.2.A.

instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne, które zadecydują o wyborze dalszych adekwatnych form wsparcia):

- identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie,
- kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

8.2.B.

instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji:

- nauka aktywnego poszukiwania pracy (zajęcia aktywizacyjne, warsztaty z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, konsultacje indywidualne),
- nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia i kursy,

8.2.C.

instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców:

- nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki zawodowe,
- wsparcie zatrudnienia u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem),
- granty na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy.

8.2.D.

instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej:

- wsparcie mobilności międzysektorowej dla osób, które mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sektorze lub branży, m.in. poprzez zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalającą na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze,
- wsparcie mobilności geograficznej dla osób u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

8.2.E.

instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych:

- niwelowanie barier jakie napotykają osoby niepełnosprawne w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

8.2.F.

- realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) EURES.

W przypadku typów od 8.2.A do 8.2.E preferowane będą projekty koncentrujące się na terenie powiatów o najwyższej stopie bezrobocia oraz realizowane w ramach partnerstw publiczno-społecznych. Wsparcie będzie kierowane także do osób pozostających bez pracy zamieszkujących na obszarach wiejskich. Tereny te cechują się największymi opóźnieniami społeczno-gospodarczymi.

Realizacja typu F operacji ma charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowania branż, zawodów lub kompetencji, w których sytuacja na rynku pracy wymaga realizacji USMT.

Typ beneficjentów

8.2.A do 8.2.E:

- fundacje;
- organizacje pracodawców;
- osoby prowadzące działalność gospodarczą;
- przedsiębiorcy;
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;

- samorządy gospodarcze i zawodowe;
- stowarzyszenia i organizacje społeczne;
- szkoły lub placówki oświatowe;
- uczelnie wyższe;
- wspólnoty samorządowe.

8.2.F:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95% - podmioty niepubliczne

85% - jednostki publiczne

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu 100 tys. PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy

Cel i uzasadnienie działania

Tworzenie nowych i trwałych miejsc pracy

Przykładowe rodzaje projektów

8.3.A.

Bezzwrotne dotacje obejmujące:

- doradztwo oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- przyznanie bezzwrotnych środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości;
- wsparcie pomostowe obejmujące szkolenia i doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania dotacji oraz pomostowe wsparcie finansowe.

8.3.B

Instrumenty finansowe obejmujące:

przyznanie jednorazowej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Preferowane będą projekty:

- generujące nowe miejsca pracy;
- koncentrujące się na terenie powiatów o najwyższej stopie bezrobocia;
- koncentrujące się na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej.

Typ beneficjentów

- fundacje;
- organizacje pracodawców;
- osoby prowadzące działalność gospodarczą;
- przedsiębiorcy;
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- samorzady gospodarcze i zawodowe;
- stowarzyszenia i organizacje społeczne;
- szkoły lub placówki oświatowe;
- uczelnie wyższe;
- wspólnoty samorządowe;
- podmiot wdrażający instrument finansowy.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
95%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu 500 tys. PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Mechanizm wdrażania instrument /

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

Do uzupełnienia po ewaluacji ex-ante IF i decyzji ZW w tym zakresie.

Działanie 8.4. Godzenie życia zawodowego i prywatnego

Poddziałanie nr 8.4.1 -Godzenie życia zawodowego i prywatnego – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 8.4.2 -Godzenie życia zawodowego i prywatnego – ZIT WROF

Poddziałanie nr 8.4.3 -Godzenie życia zawodowego i prywatnego – ZIT AJ

Poddziałanie nr 8.4.4 -Godzenie życia zawodowego i prywatnego – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększenie zatrudnienia wśród osób opiekujących się dziećmi do 3 roku życia

Przykładowe rodzaje projektów

8.4.A.

Aktywizacja zawodową osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 poprzez tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz pokrywanie kosztów opieki.

Preferowane będą projekty koncentrujące się na obszarach o największym opóźnieniu społeczno-gospodarczym.

Typ beneficjentów

- osoby prowadzące działalność gospodarczą,
- przedsiębiorcy,
- organizacje pracodawców,
- stowarzyszenia,
- związki zawodowe,
- jednostki samorządu terytorialnego w tym samorządowe jednostki organizacyjne ,
- spółdzielnie,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- fundacje,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- placówki systemu oświaty,
- inne jednostki organizacyjne systemu oświaty niepubliczne.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy) 85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Działanie 8.5. Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych

Cel i uzasadnienie działania

Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych

Przykładowe rodzaje projektów

8.5.A.

Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie poprzez: wsparcie typu outplacement obejmujące kompleksowy zestaw działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników projektu, w tym w szczególności:

- doradztwo zawodowe i poradnictwo psychologiczne;
- szkolenia, staże, praktyki zawodowe;
- wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w formie preferencyjnych pożyczek, dotacji i instrumentów mieszanych.

Ze wsparcia w ramach działania wyłączone jest finansowanie seminariów i konferencji.

Typ beneficjentów

- spółki jawne, partnerskie, komandytowe, akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością;
- spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie Kodeksu cywilnego,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
- jednostki samorządu terytorialnego w tym samorządowe jednostki organizacyjne,
- spółdzielnie,
- uczelnie,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,
- fundacje,
- stowarzyszenia,
- związki zawodowe,
- organizacje pracodawców,
- samorząd gospodarczy i zawodowy,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- szkoły,
- placówki systemu oświaty,
- inne jednostki organizacyjne systemu oświaty.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
95%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu: 1 mln PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 8.6. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP

Cel i uzasadnienie działania

Poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców sektora MMŚP

Przykładowe rodzaje projektów

8.6.A.

Wzrost konkurencyjności dolnośląskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez: usługi pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w tym w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej realizowane w ramach Rejestru Usług Rozwojowych.

Ze wsparcia w ramach działania wyłączone jest finansowanie seminariów i konferencji.

Działanie zostanie skoncentrowane na:

- branżach o największym potencjale kreowania miejsc pracy (w oparciu o regionalne badania i analizy oraz wskazane smart specialisations z uwzględnieniem jednolitej metodologii określania branż na podstawie danych dostępnych w ramach statystyki publicznej);
- pracownikach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (np. osobach po 50 roku życia, pracownikach o niskich kwalifikacjach);
- w zakresie tworzenia białych i zielonych miejsc pracy.

Typ beneficjentów

- spółki jawne, partnerskie, komandytowe, akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością;
- spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie Kodeksu cywilnego,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
- jednostki samorządu terytorialnego w tym samorządowe jednostki organizacyjne,
- spółdzielnie,
- uczelnie,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,

- niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,
- fundacje,
- stowarzyszenia,
- związki zawodowe,
- organizacje pracodawców,
- samorząd gospodarczy i zawodowy,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- szkoły,
- placówki systemu oświaty,
- inne jednostki organizacyjne systemu oświaty.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu 1 mln PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 8.7. Aktywne i zdrowe starzenie się

Cel i uzasadnienie działania

Poprawa dostępu do programów zdrowotnych dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy, dedykowanych osobom aktywnym zawodowo;

Wydłużenie aktywności zawodowej na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia

Przykładowe rodzaje projektów

8.7.A.

Wdrożenie programów profilaktycznych w tym działania zwiększające zgłaszalność na badania profilaktyczne.

8.7.B.

Opracowanie i wdrożenie programów polityki zdrowotnej ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy (w tym działania szkoleniowe).

8.7.C.

Programy zdrowotne z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej.

Programy zdrowotne powinny być ukierunkowane na grupy docelowe najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbardziej bliskich powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń rehabilitacyjnych.

Preferowane będą projekty o znaczeniu regionalnym lub subregionalnym.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- przedsiębiorcy;
- osoby prowadzące działalność
- gospodarczą;
- organizacje pozarządowe;
- podmioty ekonomii społecznej;
- podmioty lecznicze.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
95%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 9.3. Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych

Przykładowe rodzaje projektów

9.3.A.

- opracowanie i wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych

9.3.B.

- wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi, poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi

Preferencje dotyczące typu operacji 9.3.A. i 9.3.B.:

- realizowane w partnerstwie podmiotów
- świadczących opiekę zdrowotną lub usługi społeczne oraz organizacji pozarządowych;
- realizowane na obszarach o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług.

Typ beneficjentów

podmioty lecznicze, definiowane zgodnie z ustawą o działalności leczniczej.

Podmiotem aplikującym o środki w ramach Działania 9.3 (liderem) może być wyłącznie podmiot leczniczy. Projekt może być realizowany w ramach partnerstwa także z podmiotem innym niż podmiot leczniczy, tj.:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne j.s.t.;
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- organizacje pozarządowe;
- podmioty prowadzące działalność w obszarze pomocy społecznej oraz systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
95%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Maksymalna wartość projektu – nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 10.3. Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększenie kompetencji osób dorosłych w szczególności osób pozostających w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy w zakresie ICT i języków obcych.

Przykładowe rodzaje projektów

10.3.A.

Szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych w szczególności osób pozostających w niekorzystnej sytuacji, w tym osób starszych oraz o niskich kwalifikacjach chcących podnieść kluczowe kompetencje o charakterze podstawowym i przekrojowym w zakresie języków obcych oraz ICT.

Preferencje uzyskują projekty:

- realizowane na obszarach o wysokiej stopie bezrobocia;
- skierowane na rzecz osób o niskich kwalifikacjach i osób w wieku 50 lat i więcej pozostających w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

Typ beneficjentów

wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organizacje pozarządowe;
- przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu;
- uczelnie wyższe

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W zakresie wszystkich projektów: 90%.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu 50 000,00 zł.

Maksymalna wartość projektu – nie dotyczy.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Priorytety dostępne dla podmiotów innych niż przedsiębiorstwa

Działanie 1.1. Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększone urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej

Przykładowe rodzaje projektów

W ramach działania realizowane będzie wsparcie rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej w publicznych jednostkach naukowych (oraz w ich konsorcjach) i w uczelniach / szkołach wyższych (jak również w ich konsorcjach).

Wsparciem objęte zostaną projekty dotyczące:

- zakupu środków trwałych (w tym aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia specjalistycznych laboratoriów badawczych) niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw;
- zakupu wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw.

Elementem wsparcia mogą być także inwestycje budowlane w zakresie budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R.

Wsparcie publicznej infrastruktury B+R będzie selektywne, skoncentrowane na obszarach strategicznych z punktu widzenia rozwoju regionu i realizowane wyłącznie w zakresie określonym przez inteligentne specjalizacje regionu.

Do wsparcia mogą być zgłaszane tylko przedsięwzięcia uzgodnione z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego (w celu uniknięcia powielania inwestycji) i uwzględnione w Kontrakcie Terytorialnym.

Wsparcie w zakresie infrastruktury nauki może również dotyczyć strategicznej infrastruktury badawczej zidentyfikowanej w Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej (PMDIB), która nie otrzymała finansowania z poziomu krajowego, pod warunkiem ujęcia tych projektów w Kontrakcie Terytorialnym.

Finansowanie infrastruktury B+R do badań podstawowych będzie możliwe, jeśli jest ona zgodna z inteligentnymi specjalizacjami regionu i jeśli zostanie przedstawione uzasadnienie, w jaki sposób rezultaty projektu mogą przelożyć się na rozwój regionu.

Udzielenie wsparcia uwarunkowane będzie m.in. oceną przedstawionego przez wnioskodawcę dokumentu (który będzie stanowił załącznik do umowy o dofinansowanie projektu), opisującego:

1. planowany program badawczy oraz analizę popytu w sektorze biznesu na usługi badawcze powiązane z tym programem,

2. planowane działania w zakresie pozyskania nowych klientów z sektora gospodarczego,
3. plan finansowy przedstawiający wzrost przychodów z sektora przedsiębiorstw

w przychodach ogólnych jednostki bezpośrednio realizującej projekt (za jednostkę bezpośrednio realizującą projekt uznaje się jednostkę wskazaną przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie),

4. analizę ryzyka szczególnie w zakresie braku popytu wraz z przedstawieniem środków zaradczych,
5. planowane wykorzystanie infrastruktury przez przedsiębiorstwa i na rzecz przedsiębiorstw wraz z odpowiednimi wskaźnikami obrazującymi wzrost poziomu współpracy z sektorem biznesu na przykład dotyczącymi ilości umów /przychodów generowanych z sektora biznesu,
6. przedstawienie wyników osiągniętych w przeszłości przez jednostkę w zakresie:
 - ☐ udziału przychodów z sektora biznesu w ogólnych przychodach jednostki bezpośrednio realizującej projekt,
 - ☐ liczby wspólnych projektów naukowo-badawczych realizowanych z przedsiębiorcami,
 - ☐ liczby umów lub porozumień o współpracy z sektorem gospodarczym;
7. wykazanie dodatkowego charakteru infrastruktury badawczej w porównaniu do infrastruktury wspartej w latach 2007-2014.

Rezultatem bezpośrednim projektów dotyczących wsparcia infrastruktury B+R będzie wzrost przychodów z sektora przedsiębiorstw w przychodach ogólnych jednostki bezpośrednio realizującej projekt. Rezultat bezpośredni będzie wskazany w umowie o dofinansowanie projektu, a brak jego osiągnięcia na koniec okresu trwałości projektu będzie skutkowało zgodnie z zasadą proporcjonalności odpowiednim zwrotem środków pomocowych. Coroczne monitorowanie i sprawozdanie obejmuje także w szczególności wskaźniki rezultatu wskazane w ramach priorytetu inwestycyjnego 1.1 i ujęte w umowach o dofinansowanie projektów.

Preferencje wyboru projektów:

1. Projekt powinien charakteryzować się możliwie wysokim stopniem współfinansowania ze źródeł prywatnych na etapie realizacji (w pierwszej kolejności) lub utrzymania inwestycji. Przez współfinansowanie ze źródeł prywatnych rozumieć należy jakąkolwiek formę wkładu wniesionego przez beneficjenta, nienoszącą znamion środków publicznych. IZ nie określa, jaką formę współpracy (współfinansowania) pomiędzy jednostką naukową a partnerem prywatnym powinien zakładać projekt, ważne jest osiągnięcie efektu w postaci współfinansowania prywatnego. Dopuszcza się realizację projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.
2. Preferowane będą projekty wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny.

Typ beneficjentów

- publiczne jednostki naukowe i ich konsorcja;
- publiczne uczelnie/szkoły wyższe i ich konsorcja

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną: 85%. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną: zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącego zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 70 mln PLN

Działanie 2.1. E-usługi publiczne

Poddziałanie nr 2.1.1 -E-usługi publiczne – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 2.1.2 -E-usługi publiczne – ZIT WROF

Poddziałanie nr 2.1.3 -E-usługi publiczne – ZIT AJ

Poddziałanie nr 2.1.4 -E-usługi publiczne – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększone wykorzystanie e-usług publicznych

Przykładowe rodzaje projektów

W przypadku inwestycji dotyczących e-usług publicznych przedsięwzięcia realizowane na poziomie krajowym stanowią rodzaj standardu (w oparciu m.in. o akty prawne regulujące kwestie interoperacyjności), umożliwiającego zachowanie zasady kompatybilności technologicznej i projektowej dla przedsięwzięć realizowanych na poziomie regionalnym. Warunkiem wsparcia w projektach dotyczących e-administracji będzie wpisywanie się przedsięwzięć w katalog rekomendacji cyfrowego urzędu, opracowany przez ministra właściwego ds. informatyzacji.

Wybór projektów w ramach działania będzie opierać się na ocenie potrzeb w świetle ww. katalogu.

Ww. opis będzie uzupełniany w miarę postępu prac nad katalogiem rekomendacji dotyczących awansu cyfrowego urzędu.

Przedsięwzięcia szczebla regionalnego i lokalnego dotyczące zwiększenia dostępu i jakości e-usług:

2.1. A Tworzenie lub rozwój (poprawa e-dojrzałości) e-usług publicznych (A2B, A2C), tj. projekty m.in. :

- a) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie e-kultury;

- b) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie dostępu do informacji przestrzennej, np. GIS;
- c) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie bezpieczeństwa kryzysowego;
- d) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie e-zdrowia;
- e) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie e-administracji.

2.1 B Tworzenie lub rozwój elektronicznych usług wewnątrzadministracyjnych (A2A), niezbędnych dla funkcjonowania e-usług publicznych. Elementem przedsięwzięcia może być tworzenie lub rozwój e-usług publicznych (A2B, A2C).

Dofinansowaniem w tym zakresie objęte zostaną projekty:

- a) urzędów administracji samorządowej i urzędów administracji rządowej, które nie mają zasięgu krajowego dotyczące:
 - tworzenia, rozwijania i integracji baz danych i zasobów cyfrowych wspomagających komunikację między tymi podmiotami (A2A),
 - wspomagające procesy decyzyjne (obejmujące procesy wewnątrz urzędów i administracji, m.in. związane z systemami zarządzania i wymianą informacji – tzw. back office),
 - upowszechniające i ułatwiające komunikację elektroniczną instytucji publicznych z podmiotami zewnętrznymi administracji.
- b) podmiotów leczniczych działających w publicznym systemie opieki zdrowotnej, ukierunkowane na rozwój elektronicznych systemów (przygotowanych do integracji z platformami centralnymi), w tym gromadzenie oraz udostępnianie danych medycznych, tworzenie i rozwijanie zasobów cyfrowych, a także rozwój procesu elektronicznej obsługi pacjenta.

Projekty polegające na dostosowaniu systemów informatycznych świadczeniodawców do wymiany z Systemem Informacji Medycznej będą weryfikowane pod kątem komplementarności oraz nie dublowania funkcjonalności przewidzianych w krajowych platformach (P1 i P2).

2.1 C. Przedsięwzięcia dotyczące tworzenia i wykorzystania otwartych zasobów publicznych, w tym:

- a) Projekty z zakresu digitalizacji zasobów i treści publicznych, np. kulturowych, naukowych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego i lokalnego służące zapewnieniu powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do danych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/ lokalnego.
- b) Projekty służące zapewnieniu powszechnego otwartego dostępu w postaci cyfrowej do danych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/ lokalnego.
- c) Projekty dotyczące stworzenia lub wdrożenia nowych e-usług służących zwiększeniu uczestnictwa mieszkańców w procesach podejmowania decyzji w gminach, powiatach i regionie (open government), w tym także takie, które wykorzystują informacje sektora publicznego¹² i/lub inne, istniejące e-usługi

Zakup wyposażenia i wytworzenie niezbędnej infrastruktury informatycznej, jest przewidziany w wyżej wymienionych kierunkach wsparcia wyłącznie jako jeden z elementów projektu służący osiągnięciu celów projektu dotyczącego rozwoju technologicznego. Projekty powinny zawierać element zapewniający bezpieczeństwo systemów teleinformatycznym oraz przetwarzanych danych osobowych.

Preferowane będą projekty:

- partnerskie ukierunkowane na współpracę;
- wpływające na polepszenie komunikacji między gospodarką a administracją, w tym mające ułatwić prowadzenie działalności gospodarczej,
- komplementarne z istniejącymi projektami z okresu programowania 2007-2013,
- wdrażające zaawansowane e-usługi publiczne (o stopniu dojrzałości co najmniej 4 lub 5) – dla projektów A2B i A2C,
- wdrażające zaawansowane e-usługi publiczne (o stopniu dojrzałości co najmniej 3) – dla projektów z usługami A2A,

Warunkiem wsparcia będzie zapewnienie interoperacyjności między istniejącymi i planowanymi e-usługami a także zapewnienie kompatybilności z projektami planowanymi w PO Cyfrowa Polska (PO PC 2014-2020), jak również gotowość legislacyjna niezbędna dla osiągnięcia planowanych funkcjonalności oraz rzetelna analiza kosztów i korzyści pozwalająca oszacować społeczno-ekonomiczną stopę zwrotu.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie opieki zdrowotnej;
- instytucje kultury, ich związki i porozumienia;
- organizacje pozarządowe (w tym organizacje turystyczne oraz LGD);
- uczelnie/szkoły wyższe, ich związki i porozumienia;
- jednostki naukowe;
- jednostki badawczo-rozwojowe;
- służby zapewniające bezpieczeństwo publiczne;
- jednostki organizacyjne Służby Więziennej;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej – dla projektów o zasięgu regionalnym;
- porozumienia ww. podmiotów.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

- Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tys. PLN.
- Minimalna całkowita wartość projektu dla projektów partnerskich: 100 tys. PLN.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 3.1. Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych w województwie dolnośląskim

Przykładowe rodzaje projektów

3.1.A. Przedsięwzięcia, mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej (wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/ przesyłowej), polegające na budowie oraz modernizacji (w tym zakup niezbędnych urządzeń) infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (w tym mikroinstalacji), takich jak.:

- a) energia wiatru (poniżej 5 MWe),
- b) energia promieniowania słonecznego (poniżej 2 MWe/MWth),
- c) biomasa (poniżej 5 MWth/MWe),
- d) biogaz (poniżej 1 MWe),
- e) energia spadku wody (wyłącznie na już istniejących budowach piętrzących lub wyposażonych w hydroelektrownie, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej (poniżej 5 MWe),
- f) energia geotermalna (poniżej 2 MWth).

3.1.B. Przedsięwzięcia dotyczące budowy, modernizacji instalacji do produkcji biopaliw (jedynie II i III generacji¹³).

3.1.C. Budowa, modernizacja sieci elektroenergetycznej (o napięciu SN i NN – poniżej 110kV) umożliwiająca przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego przez operatorów systemu dystrybucyjnego

W ramach powyższych kierunków wsparcia możliwa będzie realizacja działań towarzyszących w zakresie wdrożenia inteligentnych systemów zarządzania energią.

Preferowane będą projekty:

- partnerskie i zapewniające wysoki efekt ekologiczny;

- zgodne z planami dotyczącymi gospodarki niskoemisyjnej;
- kompleksowe – obejmujące istotny fragment gminy czy powiatu, bądź cały ich obszar, np. w formie programów inicjowanych przez jst, obejmujących działania o charakterze prosumenckim, zmierzające do ograniczenia niskiej emisji oraz zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym;
- wykorzystujące więcej niż jedną technologię OZE i/lub systemy magazynowania energii;
- zawierające element demonstracyjny lub edukacyjny, służący promocji odnawialnych źródeł energii w regionie.

Nie będą wspierane projekty:

- a) mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej ze źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji;
- b) opierające się o energię spadku wody, a polegające na budowaniu nowych obiektów piętrzących oraz projekty niezgodne z Ramową Dyrektywą Wodną¹⁴;
- c) mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej z biomasy niezgodne z Programami Ochrony Powietrza.
- d) dotyczące produkcji biopaliw z roślin spożywczych oraz biopaliw które nie spełniają kryteriów zrównoważonego rozwoju określonych w art. 17 dyrektywy 2009/28/WE¹⁵
- e) podlegające zasadom pomocy publicznej które dotyczą produkcji energii ze źródeł odnawialnych w instalacjach modernizowanych

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- przedsiębiorstwa energetyczne, w tym MŚP i przedsiębiorstwa sektora ekonomii społecznej.;
- organizacje pozarządowe;
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- grupy producentów rolnych;
- jednostki naukowe;
- uczelnie/szkoły wyższe ich związki i porozumienia;
- organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmiot wdrażający instrument finansowy;
- Lokalne Grupy Działania.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Minimalna całkowita wartość dla wszystkich typów projektów – projekty o wartości od 50 tys. PLN.

Maksymalna całkowita wartość projektu dla działań polegających na budowie i modernizacji sieci elektroenergetycznej – projekty o wartości do 2 mln PLN.

Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych /

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

Do uzupełnienia po ewaluacji ex-ante IF i decyzji ZW w tym zakresie

Działanie 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym

Poddziałanie nr 3.3.1 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 3.3.2 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT WROF

Poddziałanie nr 3.3.3 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT AJ

Poddziałanie nr 3.3.4 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych wielorodzinnych

Przykładowe rodzaje projektów

1. projekty związane z kompleksową modernizacją energetyczną budynków użyteczności publicznej (typ 3.3.A) i mieszkalnych wielorodzinnych (typ 3.3.B) opartych o system zarządzania energią dotyczące m.in.:

- ocieplenia (termomodernizacji) obiektów (ocieplenie ścian, stropów, fundamentów, stropodachów lub dachów, modernizacja lub wymiana stolarki okiennej i drzwiowej lub wymiana oszkleń w budynkach na efektywne energetycznie, likwidacja liniowych

i punktowych mostków cieplnych montaż urządzeń zacieniających okna (np. rolety, żaluzje);

- modernizacji systemów grzewczych (izolacja cieplna, równoważenie hydrauliczne lub kompleksowa modernizacja instalacji ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej) wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła, np. podłączenie do sieci ciepłowniczej/ chłodniczej, instalacja kotłów spalających biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do
- znacznego zwiększenia oszczędności energii. Wymiana kotła może zostać wsparta jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie,
- modernizacja przyłącza do sieci ciepłowniczej, w przypadku gdy właścicielem ww. infrastruktury jest wnioskodawca projektu,
- modernizacji systemów wentylacji (w tym z odzyskiem ciepła), modernizacji i/lub instalacji systemów klimatyzacji,
- instalacji OZE – jeśli wynika z audytu (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji) na potrzeby modernizowanych energetycznie budynków. W przypadku instalacji do produkcji energii elektrycznej np. fotowoltaicznej czy wykorzystującej siłę wiatru dopuszcza się mikroinstalacje, których moc powinna być obliczona na zaspokojenie zapotrzebowania na energię elektryczną w modernizowanym budynku, na podstawie średniorocznego zużycia za poprzedni rok i uwzględniającego oszczędności uzyskane w wyniku realizacji projektu. Dopuszcza się oddawanie („akumulację”) do sieci energetycznej okresowych nadwyżek energii.
- instalacja systemów monitoringu i zarządzania energią cieplną i elektryczną (termostaty, czujniki temperatury, pogodowe, obecności, sterowniki, automatyczne układy regulacji, aplikacje komputerowe, gotowe systemy, urządzenia pomiarowe itp.) mające na celu zmniejszenie
- zużycia energii poprzez dostosowanie mocy urządzeń do chwilowego zapotrzebowania;
- element uzupełniający projektu (którego wartość nie przekroczy 10% wartości wydatków kwalifikowalnych) może stanowić wymiana oświetlenia i innych urządzeń stanowiących wyposażenie budynku (np. windy, napędy urządzeń i instalacji, pompy w instalacjach C.O. i C.W.U) na energooszczędne w tym także usprawnienia systemu poprzez np. inteligentne zarządzanie oświetleniem i wdrażanie systemów oświetlenia o regulowanych parametrach (natężenie, wydajność, sterowanie) w zależności od potrzeb użytkowych (czujniki natężenia światła, czujniki ruchu, oprawy oświetleniowe zwiększające efektywność oświetlenia, wyłączniki czasowe itp.) oraz stosowanie energooszczędnych systemów zasilania. Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w budynku musi być udokumentowane.

Modernizacja kompleksowa oznacza, że każdy projekt powinien zawierać co najmniej komponent termomodernizacji oraz zarządzania energią. Ponieważ poprawne funkcjonowanie nowoczesnych systemów ogrzewania/chłodzenia wymaga świadomego ich użytkownika i często zmiany dotychczasowych zachowań, projekty powinny obejmować również element edukacyjny użytkowników docelowych. Nie powinien on się jednak ograniczać wyłącznie do technicznej instrukcji obsługi urządzeń (która powinna być zapewniona) ale powinien również odnieść się do szerszego kontekstu projektu, wskazując na jego walor ekologiczny. W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji mogą dotyczyć tylko obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.

3.3.C jako projekty demonstracyjne – publiczne inwestycje w zakresie budownictwa o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej w budynkach użyteczności publicznej (budowa oraz modernizacja). Przez podwyższone parametry charakterystyki energetycznej należy rozumieć takie, które pozwoliłyby na spełnienie co najmniej standardu NF 40 opracowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Element uzupełniający projektu (którego wartość nie przekroczy 10% wartości wydatków kwalifikowalnych) może stanowić wymiana oświetlenia oraz innych urządzeń stanowiących wyposażenie budynku (np. windy, napędy urządzeń i instalacji, pompy w instalacjach C.O. i C.W.U.) na energooszczędne w tym także usprawnienia systemu poprzez np. inteligentne zarządzanie oświetleniem (czujniki natężenia światła, czujniki ruchu, oprawy oświetleniowe zwiększające efektywność oświetlenia, wyłączniki czasowe itp.) oraz stosowanie energooszczędnych systemów zasilania. Zmniejszenie zużycia (lub zapotrzebowania na energię elektryczną w przypadku budowanego obiektu) budynku musi być udokumentowane.

Realizowane przedsięwzięcia muszą wynikać z Planów Gospodarki Niskoemisyjnej. Zalecenia Instytucji Zarządzającej dotyczące metodologii sporządzania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej zawiera załącznik nr 5 do szczegółowego opisu osi priorytetowych. Ponieważ warunkiem wstępnym realizacji takich inwestycji będzie przeprowadzenie właściwej oceny potrzeb i metod osiągnięcia oszczędności energii i redukcji emisji w sposób opłacalny, tak aby czynnikiem decydującym o wyborze takich inwestycji był najlepszy stosunek wykorzystania zasobów do osiągniętych rezultatów, obowiązkowym warunkiem poprzedzającym realizację takich projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych i/lub audytów efektywności energetycznej, które posłużą do weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych. Osiągnięcie zamierzonych celów modernizacyjnych powinno zostać potwierdzone audytem po zakończeniu rzeczowej realizacji projektu.

Dofinansowanie uzyskają projekty, których efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 25% w stosunku do w stosunku do sytuacji wyjściowej określonej przez audyt energetyczny. Zarówno w przypadku budynków użyteczności publicznej, jak i mieszkaniowych nie wyklucza się zastosowania różnych form partnerstwa publiczno-prywatnego przy realizacji projektów biorąc pod uwagę inne dostępne mechanizmy wsparcia tego sektora.

Wzmocnieniu efektów realizowanych projektów służyć będzie wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania energią w oparciu o technologie TIK.

W przypadku inwestycji dotyczących źródeł ciepła, wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalanej paliwa), co powinno wynikać z dokumentacji projektu. Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.

Wsparcie powinno być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczające zapotrzebowanie na energię w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń, zgodnie z zaleceniami audytu energetycznego i/lub audytu efektywności energetycznej. Inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Kluczowe w ramach oceny projektów będzie kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂, wielkość redukcji PM₁₀).

Preferowane będą projekty:

1. kompleksowe – obejmujące istotny fragment gminy czy powiatu (w którym zostały zdiagnozowane znaczące, pilne potrzeby w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków) bądź cały ich obszar, w formie programów inicjowanych przez JST lub innych beneficjentów, obejmujących działania o charakterze prosumenckim, zmierzających do ograniczenia emisji „kominowej” oraz zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym;
2. wykorzystujące systemy monitorowania i zarządzania energią;
3. realizowane w obiektach podłączonych do sieci ciepłowniczej, lub w których jednym z celów realizacji jest podłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej;
4. których efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 60 % w stosunku do sytuacji wyjściowej określonej przez audyt energetyczny;
5. wykorzystujące odnawialne źródła energii;
6. realizowane na obszarach o znaczących przekroczeniach norm zanieczyszczenia powietrza, co wynika z programu ochrony powietrza;
7. w których wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO);
8. w przypadku budynków demonstracyjnych o podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej – za spełnienie wymogów NF 15.

Wszystkie progi procentowe dot. np. oszczędności energii, zmniejszenia emisji CO₂ czy wartości wydatków kwalifikowalnych na oświetlenie energooszczędne liczona jest w odniesieniu do budynku będącego przedmiotem projektu. Jeśli projekt obejmuje termomodernizację kilku budynków, progi określone są dla każdego z nich z osobna.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- podmioty publiczne, których właścicielem jest JST lub dla których podmiotem założycielskim jest JST;
- jednostki organizacyjne JST;
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- organizacje pozarządowe;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmiot wdrażający instrument finansowy.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu – 50 000 PLN (całkowita wartość projektu)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Mechanizm wdrażania instrument /

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

Do uzupełnienia po ewaluacji ex-ante IF i decyzji ZW w tym zakresie

Działanie 4.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Poddziałanie nr 4.2.1 -Gospodarka wodno-ściekowa – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 4.2.2 -Gospodarka wodno-ściekowa – ZIT WROF

Poddziałanie nr 4.2.3 -Gospodarka wodno-ściekowa – ZIT AJ

Poddziałanie nr 4.2.4 -Gospodarka wodno-ściekowa – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Większa liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami akcesyjnymi, w tym dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków

Przykładowe rodzaje projektów

4.2.A Projekty dotyczące budowy, rozbudowy, przebudowy i/lub modernizacji zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) - od 2 do 10 tys. RLM, w tym:

- sieci kanalizacji sanitarnej,
- oczyszczalnie ścieków,
- inwestycje w zakresie instalacji służących do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych (innego niż składowanie) – jako element projektu,
- inne urządzenia do oczyszczania, gromadzenia, odprowadzania i oczyszczania ścieków – jako element projektu.

Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK Masterplanem dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach.

Jako element kompleksowych projektów regulujących gospodarkę wodno-ściekową – do 15% wydatków kwalifikowalnych – inwestycje dotyczące budowy, rozbudowy, przebudowy urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody, w tym:

- sieci wodociągowe,
- stacje uzdatniania wody,
- zbiorniki umożliwiające pozyskiwanie wody pitnej,
- urządzenia służące do gromadzenia, przechowywania i uzdatniania wody.

Preferowane będą projekty:

- na terenie aglomeracji o najniższym stopniu skanalizowania;
- poprawiające stan środowiska na obszarach chronionych;

Nie będą finansowane:

- odrębne projekty dotyczące tylko infrastruktury wodociągowej;

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego;

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu – 100 tys.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 4.3. Dziedzictwo kulturowe

Poddziałanie nr 4.3.1 -Dziedzictwo kulturowe – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 4.3.2 -Dziedzictwo kulturowe – ZIT WROF

Poddziałanie nr 4.3.3 -Dziedzictwo kulturowe – ZIT AJ

Poddziałanie nr 4.3.4 -Dziedzictwo kulturowe – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona dostępność do zasobów kulturowych regionu

Przykładowe rodzaje projektów

4.3.A Zabytki nieruchome, wpisane do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego

Konserwatora Zabytków we Wrocławiu²³ wraz z ich otoczeniem, w tym:

- rewitalizacja, rewaloryzacja,
- konserwacja, renowacja, restauracja, zachowanie i adaptacja oraz roboty budowlane obiektów zabytkowych oraz obszarów zabytkowych; ;
- przystosowanie obiektów do pełnienia przez nie nowych funkcji (w szczególności do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej) wraz z zakupem niezbędnego sprzętu/wyposażenia;

Jako uzupełniający element wyżej wymienionych projektów będą mogły być realizowane:

- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych;

- adaptacja i zastosowanie środków ochrony (np. przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej);
- przedsięwzięcia dotyczące infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi, chodniki, drogi) – do 15% wartości projektu;
- konserwacja, restauracja zabytków ruchomych znajdujących się w ww. zabytkach nieruchomych objętych wsparciem).

4.3.B Instytucje kultury, w tym:

- przebudowa/rozbudowa obiektów zajmowanych przez te instytucje (wraz z zakupem niezbędnego sprzętu), w tym zastosowanie rozwiązań energooszczędnych zmniejszających ogólne koszty eksploatacji;
- doposażenie w sprzęt (w tym informatyczny), niezbędny do rozwoju oferty odpowiadającej na nowe potrzeby w obszarze działalności kulturalnej wynikające z rozwoju technicznego oraz przemian społecznych we współczesnej gospodarce;
- oprogramowania komputerowe ułatwiające wewnętrzne zarządzanie w instytucji.

Nie będą finansowane:

1. projekty dotyczące organizacji imprez o charakterze kulturalnym, takich jak wystawy, festiwale;
2. budowa od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej;

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- administracja rządowa;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- organizacje pozarządowe;
- LGD;
- spółki prawa handlowego, w których udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. – posiadają jednostki sektora finansów publicznych;
- instytucje kultury: samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z Ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego lub inną jednostką samorządu terytorialnego;
- szkoły wyższe, ich związki i porozumienia;
- szkoły artystyczne

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Maksymalna wartość kosztów całkowitych projektu – 5 mln EUR.

Minimalna wartość projektu – 100 tys. PLN.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 4.4. Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych

Poddziałanie nr 4.4.1 -Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 4.4.2 -Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych – ZIT WROF

Poddziałanie nr 4.4.3 -Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych – ZIT AJ

Poddziałanie nr 4.4.4 -Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie.

Przykładowe rodzaje projektów

4.4.A. Projekty dotyczące ochrony in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000);

4.4.B. Projekty przyczyniające się do czynnej ochrony przyrody i zachowania trwałości ekosystemów realizowane na terenie parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000), w tym dotyczące niezbędnego dla ochrony przyrody wyposażenia

Wsparcie działań na tych obszarach musi być spójne z „Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020”.

4.4.C. Projekty dotyczące tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej przede wszystkim w oparciu o gatunki rodzime, np. banki genowe, parki, ogrody botaniczne;

4.4.D. Budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury (w tym zielonej infrastruktury) związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych);

4.4.E. Projekty dotyczące wykorzystania i udostępnienia lokalnych zasobów przyrodniczych m.in. na cele turystyczne (np. tereny wypoczynkowe, ścieżki rowerowe, ścieżki konne) służące zmniejszaniu presji na obszary cenne przyrodniczo”;

4.4.F. Projekty dotyczące przebudowy/ rozbudowy, doposażenia ośrodków edukacji ekologicznej;

4.4.G. Kampanie informacyjno-edukacyjne związane z ochroną środowiska (komplementarne i uzupełniające do kampanii ogólnopolskich, podejmowanych na poziomie krajowym).

Preferowane będą projekty:

- realizowane na obszarach chronionych;
- kompleksowe – łączące np. ochronę siedlisk z kanalizacją ruchu turystycznego;
- dotyczące czynnej ochrony przyrody;
- poprawiające dostęp osób niepełnosprawnych do obiektów objętych wsparciem.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- administracja rządowa;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- organizacje pozarządowe turystyczne;
- LGD;
- spółki prawa handlowego, w których udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów, itp. – posiadają jednostki sektora finansów publicznych;
- szkoły wyższe, ich związki i porozumienia;
- jednostki naukowe;

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu – 50 tys.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 4.5. Bezpieczeństwo

Poddziałanie nr 4.5.1 -Bezpieczeństwo – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 4.5.2 -Bezpieczeństwo – ZIT WROF

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu

Przykładowe rodzaje projektów

4.5.A Projekty związane z budową lub rozbudową systemów i urządzeń małej retencji.

4.5.B Projekty dotyczące inwestycji przeciwpowodziowych (mające na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym) – będące częścią zintegrowanych planów zarządzania ryzykiem powodziowym zgodnie z wymogami prawa UE (w tym tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy Powodziowej), działania związane z zapobieganiem suszom, , w tym:

- projekty dotyczące działań związanych z regulacją i odbudową
- cieków wodnych, a także ze zwiększeniem retencji wodnej np. poprzez budowę urządzeń piętrzących;
- budowa lub przebudowa zbiorników retencyjnych;
- budowa, przebudowa/ rozbudowa systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Do czasu potwierdzenia zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną drugiego cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach przez Komisję Europejską, współfinansowane będą tylko projekty nie mające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na listach nr 1 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły.

Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód oraz projektów znajdujących się na listach nr 2 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły, jest możliwe tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz ujęcia ich w aktualizacji planów gospodarowania wodami w dorzeczach zaakceptowanych przez Komisję Europejską. Współfinansowanie projektów nie mających negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód jest możliwe jeśli projekty będą zgodne z właściwym planem gospodarowania wodami w dorzeczach.

4.5.C Projekty dotyczące zabezpieczenia obszarów miejskich do 100 tys. mieszkańców przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami (przede wszystkim w zakresie zagospodarowania wód opadowych, w tym:

- systemy zbierania i retencjonowania wody opadowej, budowa/ modernizacja sieci kanalizacji deszczowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

4.5.D Projekty dotyczące wsparcia jednostek ratowniczych włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG), m.in.:

- zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii.

4.5.E Rozwój systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń.

Na działania jednostek ratowniczych przeznaczone zostanie nie więcej niż 5 % alokacji PI. Uzupełniającym elementem wsparcia mogą być działania związane z podnoszeniem wiedzy i świadomości osób dotkniętych ryzykiem związanej z udzielaniem pomocy w sytuacji

zagrożenia bezpieczeństwa mienia i życia ludzkiego (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego – cross-financingu).

Preferowane będą projekty:

- zapewniające rozwój systemów ostrzegania i prognozowania zagrożeń na poziomie co najmniej kilku powiatów;
- rozwiązujące problem braku wyposażania jednostek ratowniczych w danym powiecie.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki podległe jst, w tym jednostki organizacyjne jst;
- administracja rządowa;
- organizacje pozarządowe.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu – 100 tys. PLN.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 5.1. Drogowa dostępność transportowa

Poddziałanie nr 5.1.1 -Drogowa dostępność transportowa – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 5.1.2 -Drogowa dostępność transportowa – ZIT WROF

Poddziałanie nr 5.1.3 -Drogowa dostępność transportowa – ZIT AJ

Poddziałanie nr 5.1.4 -Drogowa dostępność transportowa – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Lepsza dostępność transportowa regionu w układzie międzyregionalnym i wewnątrzregionalnym

Przykładowe rodzaje projektów

Drogowa dostępność transportowa

W trybie pozakonkursowym:

- budowa i przebudowa dróg wojewódzkich poprawiających dostępność transportową ośrodków regionalnych i subregionalnych do infrastruktury sieciowej i węzłowej

TEN-T; element uzupełniający projektu (do 25% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie) mogą stanowić działania służące poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności a także inteligentne systemy transportowe.

- inwestycje służące wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z obszarów centralnych miast i miejscowości, polegające na
- budowie obwodnic lub obejść miejscowości w klasie dróg wojewódzkich. Element uzupełniający projektu (do 25% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie) mogą stanowić działania służące poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności, a także inteligentne systemy transportowe. Wydatki na infrastrukturę towarzyszącą podlegają zasadom określonym w załączniku nr 6;
- działania służące poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności, a także Inteligentne Systemy Transportowe – jako oddzielny typ projektu dla dróg wojewódzkich.

W trybie konkursowym:

- inwestycje w drogi lokalne w ramach działania 5.1 będą stanowiły element uzupełniający, a środki przeznaczone na ich dofinansowanie nie przekroczą max. 15% alokacji programu przeznaczonej na transport drogowy. W ramach tej alokacji możliwe do dofinansowania będą projekty dotyczące modernizacji dróg lokalnych związane z węzłami miejskimi²⁶, spełniające warunek zapewnienia bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi; element uzupełniający projektu (do 25% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie) mogą stanowić działania służące poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności.

Projekty powinny być zgodne z dokumentem pod nazwą "Regionalna Polityka Transportowa Województwa Dolnośląskiego 2020".

Preferowane będą projekty:

1. Poprawiające dostępność do obszarów koncentracji ludności²⁷ i aktywności gospodarczej, a także do rynku pracy i usług publicznych, w szczególności z obszarów dla których dostępność komunikacyjna jest barierą rozwojową;
2. Odciążające od ruchu tranzytowego obszary intensywnie zamieszkałe.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne powołane do wykonywania zadań leżących w kompetencji samorządów (gminne, powiatowe i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne);
- zarządcy dróg publicznych (przy czym zgodnie z linią demarkacyjną istotny jest status drogi a nie zarządcy);
- służby zapewniające bezpieczeństwo publiczne.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu:

- z zakresu budowy i modernizacji drogi – 3 000 000 PLN
- samodzielny projekt dotyczący poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności – 1 000 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 5.2. System transportu kolejowego

Poddziałanie nr 5.2.1 -System transportu kolejowego – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 5.2.2 -System transportu kolejowego – ZIT WROF

Poddziałanie nr 5.2.3 -System transportu kolejowego – ZIT AJ

Poddziałanie nr 5.2.4 -System transportu kolejowego – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Poprawiona funkcjonalność linii kolejowych o znaczeniu regionalnym i aglomeracyjnym, charakteryzujących się dużymi potokami ruchu i łączących ośrodki regionalne z ich otoczeniem i obszarami peryferyjnymi.

Przykładowe rodzaje projektów

System transportu kolejowego

Tryb pozakonkursowy:

1) projekty dotyczące przebudowy, modernizacji, rewitalizacji²⁸ a także, w uzasadnionych przypadkach - budowy sieci kolejowej o znaczeniu regionalnym, doprowadzające ruch w kierunku sieci TEN-T. Przystanek kolejowy traktowany jest jako element linii kolejowej. Jako element powyższych projektów - przedsięwzięcia związane z podniesieniem bezpieczeństwa do 25% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie. Wspierane będą również projekty związane z koleją aglomeracyjną. Inwestycje te nie będą obejmowały projektów remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury. W ramach projektu możliwa jest realizacja projektu kompleksowego, polegającego na przebudowie, modernizacji, rewitalizacji lub budowie infrastruktury liniowej oraz punktowej takiej jak dworzec wraz z przyległą infrastrukturą bezpośrednio przeznaczoną do obsługi podróżnych korzystających z połączeń kolejowych na linii, którą obsługuje dworzec - do wysokości 15% wydatków kwalifikowalnych w projekcie. W przypadku, gdy w projekcie

liniowym przystanki kolejowe stanowią element linii kolejowej, możliwa jest realizacja infrastruktury przyległej, bezpośrednio przeznaczonej do obsługi podróżnych korzystających z połączeń kolejowych na linii, którą obsługuje przystanek - także do wysokości 15% wydatków kwalifikowalnych.

Tryb konkursowy:

- 2) istotne w skali regionalnego systemu transportu kolejowego inwestycje punktowe przeznaczone do obsługi transportu pasażerskiego lub towarowego, w tym zapewniające wzrost efektywności zarządzania przewozami kolejowymi oraz podnoszące standard obsługi klientów korzystających z usług kolejowych, także w ramach kolei aglomeracyjnej;
- 3) przedsięwzięcia związane z zakupem i modernizacją taboru kolejowego obsługującego połączenia wojewódzkie, w tym także kolej aglomeracyjną.

Wydatki na infrastrukturę punktową, realizowaną w typie 1 i 2 mogą stanowić maksymalnie 15% alokacji przeznaczonej na infrastrukturę kolejową (całość alokacji na działanie 5.2 bez alokacji na tabor).

Projekty powinny być zgodne z dokumentem pod nazwą „Regionalna Polityka Transportowa Województwa Dolnośląskiego 2020”.

Preferowane będą projekty

- kompleksowe (modernizacja infrastruktury liniowej i punktowej w ramach jednego projektu);
- skutkujące długotrwałą poprawą stanu technicznego;
- dostosowujące infrastrukturę do potrzeb rynku przewozów (np. wzrost dopuszczalnych nacisków na oś, modernizacja peronów) oraz pasażerów (dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych);
- eliminujące wąskie gardła w regionalnym transporcie kolejowym;
- zakładające działania zwiększające bezpieczeństwo na liniach kolejowych;
- zakładające działania wpływające pozytywnie na efektywność środowiskową;
- projekty komplementarne względem projektów realizowanych w ramach działania 3.4.A Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych (zintegrowane centra przesiadkowe, Park&Ride, Bike&Ride, itp.), przy czym projekt komplementarny realizowany z działania 3.4.A musi być możliwy do realizacji w ramach RPO WD 2014 – 2020 i wynika to z przygotowanego studium wykonalności

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego ich związku i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne powołane do wykonywania zadań leżących w kompetencji samorządów (gminne, powiatowe i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne);

- zarządcy infrastruktury (w tym dworcowej) lub przewoźnicy kolejowi zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. nr 86, poz. 789 ze zmianami) - spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- spółki powołane specjalnie w celu prowadzenia działalności polegającej na wynajmowaniu/ leasingu taboru kolejowego (tzw. ROSCO – rolling stock leasing companies) – spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu: 500 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 6.1. Inwestycje w infrastrukturę społeczną

Poddziałanie nr 6.1.1 -Inwestycje w infrastrukturę społeczną – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 6.1.2 -Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT WROF

Poddziałanie nr 6.1.3 -Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT AJ

Poddziałanie nr 6.1.4 -Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększony dostęp do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej oraz deinstytucjonalizacji usług

Przykładowe rodzaje projektów

Wsparcie ukierunkowane na:

6.1.A Budowę, remont, przebudowę, rozbudowę, nadbudowę, wyposażenie infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług m.in:

- ośrodków wsparcia,
- rodzinnych domów pomocy,
- placówek wsparcia dziennego
- placówek reintegracyjnych, realizujących usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, np.: Centrów Integracji Społecznej (CIS) i Zakładów Aktywizacji Zawodowej (ZAZ). Co do zasady nie ma możliwości tworzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ). Ewentualną decyzję o

dopuszczeniu możliwości utworzenia WTZ podejmuje IZ RPO na podstawie potrzeb regionu w tym zakresie oraz zagwarantowaniu trwałości funkcjonowania nowotworzonych podmiotów.

- związanych ze wsparciem pieczy zastępczej:

a) rodzinnej, tj.: rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka

b) instytucjonalnej tj.: placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjny ośrodek preadopcyjny

- inwestycje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych mogą być realizowane tylko w podmiotach, w których maksymalna liczba miejsc jest nie większa niż 14. W pozostałych placówkach maksymalna liczba miejsc nie może być większa niż 30
- noclegowni i domów dla bezdomnych. Wsparcie musi być powiązane z uczestnictwem osób korzystających ze wspieranej infrastruktury w programie wychodzenia z bezdomności. Poprzez program wychodzenia z bezdomności rozumiane są wszelkie działania o charakterze aktywizującym zmierzające do wyprowadzania z bezdomności konkretnych osób i grup społecznych korzystających ze wspieranej w projekcie infrastruktury.
- inwestycje mogą być realizowane tylko w podmiotach, w których maksymalna liczba miejsc jest nie większa niż 30).
- wydatki na zagospodarowanie otoczenia w zieleni i drobną architekturę będą możliwe do 15 % wartości wydatków kwalifikowalnych.

6.1.B Zmianę sposobu użytkowania, budowę, remont, przebudowę budynków:

- domów pomocy społecznej;
- placówek prowadzonych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku;
- inwestycje mogą być realizowane tylko w podmiotach, w których maksymalna liczba miejsc jest nie większa niż 30.
- wydatki na zagospodarowanie otoczenia w zieleni i drobną architekturę będą możliwe do 15 % wartości wydatków kwalifikowalnych.
- budowa nowych obiektów w schematach 6.1 A, B będzie możliwa w uzasadnionych przypadkach. Uzasadnienie budowy nowego obiektu powinno mieć odzwierciedlenie w konkretnej analizie demograficznej lub potwierdzenie w danych statystycznych i uwzględniać aspekt terytorialnego nasilenia problemów wykluczenia społecznego w ujęciu terytorialnym.

6.1.C Budowę, remont, przebudowę, rozbudowę, wyposażenie, modernizację oraz adaptację infrastruktury prowadzonej przez podmioty opieki nad dziećmi do 3 roku życia (np.: żłobki, kluby malucha).

- wydatki na zagospodarowanie otoczenia w zieleni i drobną architekturę będą możliwe do 15 % wartości wydatków kwalifikowalnych.

- budowa nowych obiektów w schemacie 6.1 C będzie możliwa w uzasadnionych przypadkach, jeśli znajdzie odzwierciedlenie w dokumentacji aplikacyjnej, w konkretnej analizie demograficznej lub potwierdzenie w danych statystycznych.

6.1.D Remont, przebudowę, i wyposażenie infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania chronione, wspomagane i treningowe skierowane w szczególności dla osób opuszczających pieczę zastępczą, zakłady poprawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Interwencja może wykraczać poza części wspólne budynków. Wsparcie ma być powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej mające na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

6.1.E Remont, przebudowę i wyposażenie infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania socjalne. Interwencja może wykraczać poza części wspólne budynków. Wsparcie ma być powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej mające na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wszystkie projekty powinny uwzględniać dostosowanie do potrzeb osób niepełno-sprawnych. Preferowane będą projekty:

- związane z tworzeniem nowych miejsc opieki nad dziećmi (w przypadku projektów dotyczących infrastruktury opieki nad dziećmi do 3 roku życia), w naborach wniosków dotyczących schematu 6.1 C;
- realizowane w partnerstwie (we wszystkich typach projektów), we wszystkich schematach;
- w zakresie mieszkalnictwa o charakterze wspieranym: mieszkania chronione, wspomagane, treningowe; w naborach wniosków dotyczących schematów 6.1 D i 6.1 E;
- w przypadku schematów 6.1 A i B mogą pojawić się dodatkowe preferencje w oparciu o wyniki analizy wewnątrzregionalnej uwzględniającej aspekt terytorialnego nasilenia
- problemów wykluczenia społecznego w ujęciu terytorialnym (analiza zostanie wykonana przez IZ RPO).

Wsparcie w ramach EFRR musi być powiązane z realizacją celów w zakresie zwiększenia zatrudnienia, włączenia społecznego i walki z ubóstwem przewidzianym w ramach wsparcia udzielanego w EFS.

Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu.

Wspierane w ramach działania podmioty/ instytucje muszą działać odpowiednio w zgodzie z następującymi ustawami oraz wytycznymi:

- Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

- Ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawą z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- Ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego;
- Ustawą z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych
- Wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- domy pomocy społecznej;
- podmioty prowadzące rodzinne domy pomocy*;
- ośrodki wsparcia;
- placówki wsparcia dziennego;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty zajmujące się całodobową/ dzienną opieką osób starszych/ przewlekle chorych/ niepełno-sprawnych*;
- podmioty zajmujące się opieką nad dziećmi do 3 roku życia*

* Poprzez podmioty prowadzące rozumiane są wszystkie podmioty, które na podstawie właściwych ustaw świadczą/będą świadczyć wymienione w typach projektów usługi i dzięki realizacji projektu uzyskują status podmiotu prowadzącego.

W momencie składania wniosku o dofinansowanie wnioskodawca, jakim jest osoba fizyczna, musi mieć zarejestrowaną działalność gospodarczą.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Działanie 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

Poddziałanie nr 6.3.1 -Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 6.3.2 -Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – ZIT WROF

Poddziałanie nr 6.3.3 -Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – ZIT AJ

Poddziałanie nr 6.3.4 -Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Przykładowe rodzaje projektów

Wsparcie ukierunkowane na:

6.3.A Remont, przebudowę, rozbudowę, adaptację, wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, obiektów, zagospodarowanie terenów i przestrzeni (np. monitoring miejski lub dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych) - w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych;

Możliwe są działania poprawiające efektywność energetyczną, analogiczne do działania 3.3 „Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym” (schematy 3.3 A i 3.3 B). Wartość takich inwestycji nie może przekraczać 49% wartości wydatków kwalifikowalnych na pojedynczy budynek w projekcie.

*preferowane będą projekty dotyczące zabytków wpisanych do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu

6.3.B Remont, odnowę części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych (nie ma możliwości budowy nowych obiektów).

Możliwe są działania poprawiające efektywność energetyczną, analogiczne do działania 3.3 „Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym” (schematy 3.3 A i 3.3 B). Wartość takich inwestycji nie może przekraczać 49% wartości wydatków kwalifikowalnych na pojedynczy budynek w projekcie.

*preferowane będą projekty dotyczące zabytków wpisanych do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu

6.3.C Inwestycje w tzw. drogi lokalne (gminne i powiatowe) wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Wsparcie będzie możliwe jedynie wtedy, gdy inwestycje takie będą stanowiły element szerszej koncepcji związanej z rewitalizacją (fizyczną, gospodarczą i społeczną) i będą stanowiły element lokalnego programu rewitalizacji;

- preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie;
- wszystkie wspierane przedsięwzięcia powinny uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- wysokość wsparcia projektów w zakresie kultury nie będzie przekraczać 2 mln euro kosztów kwalifikowalnych projektu;

Wszystkie projekty planowane do realizacji muszą być ujęte w lokalnym programie rewitalizacji lub w dokumencie równoważnym (dokument równoważny to taki, który zawiera wszystkie niezbędne elementy programu rewitalizacji, zgodnie z Wytycznymi opracowanymi przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz zaleceniami IZ RPO WD). Obszary rewitalizowane powinny być wyznaczane z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych odnoszących się do danej jednostki terytorialnej – gminy/ powiatu. Szczegółowe zasady dotyczące tworzenia lokalnych programów rewitalizacji zostaną uregulowane w opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz w zaleceniach IZ RPO WD. W ramach działania 6.3 nie ma możliwości wsparcia projektów z zakresu mieszkalnictwa chronionego, wspomaganego i treningowego. Tego typu działania mogą być realizowane w działaniu 6.1.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- instytucje kultury;
- LGD;
- zakłady lecznictwa uzdrowiskowego*;
- podmioty lecznicze

*podmioty działające na podstawie Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. z 2012 r. Dz. U. poz. 651 z późn. zm.)

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu: 100 tys. PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 7.1. Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną
Poddziałanie nr 7.1.1 -Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną – konkursy horyzontalne
Poddziałanie nr 7.1.2 -Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną – ZIT WROF
Poddziałanie nr 7.1.3 -Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną – ZIT AJ
Poddziałanie nr 7.1.4 -Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona dostępność do edukacji przedszkolnej

Lepsze warunki kształcenia w edukacji podstawowej i gimnazjalnej

Przykładowe rodzaje projektów

Edukacja przedszkolna mająca na celu tworzenie nowych miejsc przedszkolnych

Aby projekt mógł być realizowany, projektodawca musi wskazać wizję i kompleksowy plan wykorzystania wspartej w wyniku realizacji projektu infrastruktury i/lub zakupionego wyposażenia (konieczność uwzględnienia kwestii demograficznych, analizy ekonomicznej inwestycji po zakończeniu projektu).

Wszystkie przedsięwzięcia muszą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako obowiązkowy element projektu).

7.1.A Przedsięwzięcia z zakresu tworzenia nowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym i wypełniania luki w dostępie do tego typu usług realizowane poprzez przebudowę, rozbudowę³⁰, adaptację, budowę (w tym także zakupu wyposażenia) budynków przedszkolnych oraz innych form wychowania przedszkolnego.

Budowa nowych obiektów przedszkolnych jest możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie oraz musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze.

7.1.B Przedsięwzięcia z zakresu tworzenia nowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym i wypełniania luki w dostępie do tego typu usług realizowane poprzez zakup wyposażenia do budynków przedszkolnych oraz innych form wychowania przedszkolnego.

W ramach edukacji przedszkolnej preferowane będą projekty:

- □□ na obszarach charakteryzujących się słabym dostępem do edukacji przedszkolnej;
- dotyczące przedszkoli integracyjnych (w tym przedszkoli posiadających oddziały integracyjne).

Edukacja szkolna zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych.

Aby projekt mógł być realizowany, projektodawca musi wskazać wizję i kompleksowy plan wykorzystania wspartej w wyniku realizacji projektu infrastruktury i/lub zakupionego

wyposażenia (konieczność uwzględnienia kwestii demograficznych, analizy ekonomicznej inwestycji po zakończeniu projektu).

Wszystkie przedsięwzięcia związane z poprawą warunków kształcenia muszą uwzględniać konieczność dostosowaniem infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako obowiązkowy element projektu).

7.1.C Przedsięwzięcia prowadzące bezpośrednio do poprawy warunków nauczania zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych realizowane poprzez przebudowę, rozbudowę³¹, adaptację lub budowę (w tym także zakup wyposażenia) szkół i placówek.

Budowa nowej infrastruktury edukacji ogólnej (szkół) będzie możliwa tylko w wyjątkowych sytuacjach, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków jest niemożliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie. Interwencja w zakresie budowy nowej infrastruktury edukacji ogólnej musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze oraz efektywność kosztową.

7.1.D Przedsięwzięcia z zakresu wyposażenia w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni, zwłaszcza matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych.

7.1.E Przedsięwzięcia z zakresu wyposażenia w sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne do wspomagania rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów niepełnosprawnych, uczniów szczególnie uzdolnionych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

W ramach edukacji podstawowej i gimnazjalnej preferowane będą projekty:

- dostosowujące szkoły do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zapewniające rozwój infrastruktury w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych (wyposażenie pracowni);
- komplementarne z przedsięwzięciami realizowanymi w obszarze edukacji współfinansowanymi z EFS.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organy prowadzące przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, w tym organizacje pozarządowe;
- organy prowadzące szkoły, w tym organizacje pozarządowe;
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość:

- 50 tys. PLN w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia;

- 100 tys. PLN w przypadku pozostałych projektów infrastrukturalnych.

Maksymalna wartość:

- 12 mln PLN

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych dotyczy jednego obiektu.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Działanie 7.2. Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową

Poddziałanie nr 7.2.1 -Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 7.2.2 -Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową – ZIT WROF

Poddziałanie nr 7.2.3 -Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową – ZIT AJ

Poddziałanie nr 7.2.4 -Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Lepsze warunki kształcenia w edukacji ponadgimnazjalnej, w tym zawodowej

Przykładowe rodzaje projektów

Edukacja ponadgimnazjalna w tym zawodowa zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych.

Aby projekt mógł być realizowany, projektodawca musi wskazać wizję i kompleksowy plan wykorzystania wsparcia w wyniku realizacji projektu infrastruktury i/lub zakupionego wyposażenia (konieczność uwzględnienia kwestii demograficznych, analizy ekonomicznej inwestycji po zakończeniu projektu oraz w zakresie szkolnictwa zawodowego konieczność uwzględnienia wymiaru dopasowania do potrzeb rynku pracy i smart specialisation).

Wszystkie przedsięwzięcia związane z poprawą warunków kształcenia będą uwzględniać konieczność dostosowaniem infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako obowiązkowy element projektu).

7.2.A Przedsięwzięcia prowadzące bezpośrednio do poprawy warunków nauczania zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych realizowane poprzez przebudowę, rozbudowę³² lub adaptację (w tym także zakup wyposażenia) placówek i szkół ponadgimnazjalnych, w tym zawodowych i specjalnych.

7.2.B Przedsięwzięcia z zakresu wyposażenia w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni, zwłaszcza matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych.

7.2.C Przedsięwzięcia z zakresu wyposażenia w sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne do wspomagania rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów niepełnosprawnych, uczniów szczególnie uzdolnionych.

7.2.D Przedsięwzięcia ukierunkowane na wspieranie ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego oraz tworzenie w szkołach zawodowych warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej pod kątem wyposażenia, doposażenie warsztatów, pracowni itp.

7.2.E Przedsięwzięcia z zakresu budowy nowych obiektów służących praktycznej nauce zawodu.

Budowa nowych obiektów służących praktycznej nauce zawodu jest możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie oraz musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze.

Wymogi dotyczące przedsięwzięć z zakresu kształcenia zawodowego:

- a. Wsparta w wyniku realizacji projektu infrastruktura powinna być dostosowana do warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.
- b. Działania mające na celu poprawę infrastruktury szkół zawodowych powinny być realizowane z zaangażowaniem pracodawców tak, aby w jak największym stopniu stworzone warunki kształcenia odpowiadały na potrzeby rynku i zaowocowały wykształceniem wysokiej klasy specjalistów, poszukiwanych na rynku pracy.
- c. Rezultatem projektu powinno być dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, uwzględniające minimalne standardy zawarte w podstawie programowej.

Preferowane będą projekty:

- dostosowujące szkoły do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zapewniające rozwój infrastruktury w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych (wyposażenie pracowni);
- komplementarne z przedsięwzięciami realizowanymi w obszarze edukacji współfinansowanymi z EFS.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organy prowadzące szkoły, w tym organizacje pozarządowe;
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość:

- 50 tys. PLN w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia;
- 100 tys. PLN w przypadku pozostałych projektów infrastrukturalnych

Maksymalna wartość – 12 mln PLN

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych dotyczy jednego obiektu

Działanie 8.1. Projekty powiatowych urzędów pracy

Cel i uzasadnienie działania

Poprawa szans na zatrudnienie osób, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (50+, kobiety, osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach)

Przykładowe rodzaje projektów

8.1.A.

instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne, które zadecydują o wyborze dalszych adekwatnych form wsparcia):

- identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie,
- kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

8.1.B.

instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji:

- nauka aktywnego poszukiwania pracy (zajęcia aktywizacyjne, warsztaty z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, konsultacje indywidualne),
- nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia i kursy,
- bezzwrotne dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, w tym pomoc prawna, konsultacje i doradztwo związane z podjęciem działalności gospodarczej.

8.1.C.

instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców:

- nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki zawodowe,
- wsparcie zatrudnienia u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem),
- granty na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy.

8.1.D.

instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej:

- wsparcie mobilności międzysektorowej dla osób, które mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sektorze lub branży, m.in. poprzez zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalającą na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze,
- wsparcie mobilności geograficznej dla osób u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

8.1.E.

instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych:

- niwelowanie barier jakie napotykają osoby niepełnosprawne w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wymienione powyżej typy projektów są realizowane zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Typ beneficjentów

Powiatowe urzędy pracy

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100% - projekty będą w całości finansowane ze środków Funduszu Pracy zgodnie z wytycznymi w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z EFS w perspektywie finansowej 2014-2020

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Działanie 9.1. Aktywna integracja

Poddziałanie nr 9.1.1 -Aktywna integracja – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 9.1.2 -Aktywna integracja – ZIT WROF

Poddziałanie nr 9.1.3 -Aktywna integracja – ZIT AJ

Poddziałanie nr 9.1.4 -Aktywna integracja – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia oraz zatrudnienia.

Przykładowe rodzaje projektów

9.1.A.

Projekty na rzecz integracji społeczno- zawodowej z elementami usług specjalistycznego poradnictwa (prawnego, rodzinnego, psychologicznego) dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, ich rodzin oraz osób z ich otoczenia w celu poprawy ich sytuacji społeczno-zawodowej.

W ramach operacji 9.1. A. realizowane będą dwa typy projektów:

1) kompleksowe projekty Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:

- a) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej.
- b) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia. OPS i PCPR nie wdrażają samodzielnie usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym. Wdrożenie tych usług w ramach projektów ww. jednostek jest możliwe wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej.
- c) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy.
- d) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

2) projekty na rzecz integracji społeczno – zawodowej, obejmujące typy operacji:

- a) kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy;
- b) staże, praktyki zawodowe, subsydiowane zatrudnienie i zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;
- c) poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy;

- d) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia) oraz specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby niepełnosprawnej;
- e) zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy/ asystenta zawodowego u pracodawcy;
- f) skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ;
- g) usługi specjalistycznego poradnictwa (prawnego, rodzinnego, psychologicznego), prowadzące do integracji społecznej i zawodowej - jedynie jako element projektu;
- h) rozwój nowych form i metod wsparcia indywidualnego i środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej (w tym np. środowiskowej pracy socjalnej, centrów aktywizacji zawodowej, animacji lokalnej, streetworkingu, coachingu, treningu pracy);
- i) działania o charakterze środowiskowym, w tym w szczególności działania edukacyjne i integracyjne, mające na celu adaptację pracownika w środowisku pracy (jedynie łącznie z główną grupą docelową);
- j) usługi społeczne świadczone w interesie ogólnym (wyłącznie pod warunkiem gdy jej udzielenie jest niezbędne, aby zapewnić indywidualizację i kompleksowość wsparcia dla uczestnika projektu) (np. usługi asystenckie);
- k) wsparcie tworzenia i działalności środowiskowych instytucji aktywizujących osoby niepełnosprawne, w tym zaburzone psychicznie;
- l) promocja i wsparcie wolontariatu w zakresie integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- ł) jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości 50 km od miejsca stałego zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania.

9.1.B.

Projekty na rzecz integracji społeczno- zawodowej z elementami usług specjalistycznego poradnictwa (prawnego, rodzinnego, psychologicznego) dla osób przebywających w Zakładach Poprawczych, Schroniskach dla Nieletnich, Ośrodkach Kuratorskich, Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii i ich rodzin.

9.1.C.

1) Wsparcie służące poprawie dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej realizowanych przez podmioty, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym (tj. Centra Integracji Społecznej (CIS), Kluby Integracji Społecznej (KIS)) poprzez stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej:

- a) w istniejących CIS lub KIS;
- b) poprzez utworzenie nowych CIS lub KIS.

2) Wsparcie dla zatrudnienia i usług rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami poprzez:

- a) tworzenie nowych Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ) (wyłącznie w przypadku, gdy analiza potrzeb regionu wykaże potrzebę tworzenia kolejnych podmiotów tego typu);
- b) zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ z możliwością objęcia tych osób usługami aktywnej integracji;
- c) wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie osób zatrudnionych w ZAZ do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ na otwartym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej, w tym wsparcie dla osób zatrudnionych w ZAZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia;
- d) tworzenie nowych WTZ (wyłącznie w przypadku, gdy analiza potrzeb regionu wykaże potrzebę tworzenia kolejnych podmiotów tego typu);
- e) wsparcie usługami aktywnej integracji nowych osób w istniejących Warsztatach Terapii Zajęciowej (WTZ);
- f) wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji, obowiązkowo ukierunkowaną na przygotowanie uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej. W tej formie wsparcia istnieje możliwość wsparcia uczestników WTZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia, umożliwia także realizację praktyk lub staży dla uczestników WTZ;
- g) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy na potrzeby zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością lub dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element kompleksowego projektu).

Preferencje uzyskają projekty (dotyczy operacji od 9.1.A do 9.1.C):

- realizowane w partnerstwie instytucji rynku pracy oraz podmiotów pomocy i integracji społecznej;
- realizowane w partnerstwie, w szczególności z LGD, których działanie ukierunkowane jest na aktywne włączenie.

Typ beneficjentów

W zakresie projektów typu 9.1.A.:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne j.s.t.;
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- organizacje pozarządowe;
- lokalne grupy działania;
- podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;

- PFRON.

W zakresie projektów typu 9.1.B.:

- Zakłady Poprawcze, Schroniska dla Nieletnich, Ośrodki Kuratorskie/ Ministerstwo Sprawiedliwości;
- organy prowadzące Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze oraz Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii.

Partnerem w projekcie typu 9.1.B. mogą być wszystkie podmioty wymienione jako beneficjenci w typie 9.1.A.

W zakresie projektów typu 9.1.C.:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne j.s.t.;
- organizacje pozarządowe;
- podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne;
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- lokalne grupy działania;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W zakresie projektów typu 9.1.A.:

- Typ projektu nr 1: projekty Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie – 85%
- Typ projektu nr 2: pozostałe projekty – 95%

W zakresie projektów typu 9.1.B.:

- 95%

W zakresie projektów typu 9.1.C.:

- 95%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu 50 000 PLN

Maksymalna wartość projektu – nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 9.2. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych

Poddziałanie nr 9.2.1 -Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 9.2.2 -Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – ZIT WROF

Poddziałanie nr 9.2.3 -Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – ZIT AJ

Poddziałanie nr 9.2.4 -Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększenie dostępności środowiskowych usług społecznych, w tym opiekuńczych i wsparcia rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wsparcia pieczy zastępczej.

Przykładowe rodzaje projektów

9.2.A. Usługi asystenckie i opiekuńcze nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami świadczone w lokalnej społeczności:

- 1) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- 2) usługi asystenckie skierowane do osób o różnym stopniu niesamodzielności, w tym do osób z niepełnosprawnościami;
- 3) tworzenie miejsc i świadczenie usług (w tym usług bytowych) w całodobowych placówkach okresowego pobytu zapewniających możliwość okresowej opieki dla niesamodzielnej osoby (w tym starszej i z niepełnosprawnością) w przypadku choroby lub innego okresowego braku możliwości sprawowania opieki ze strony rodziny lub konieczności odpoczynku od sprawowania stałej opieki;
- 4) tworzenie miejsc i świadczenie usług w ramach placówek zapewniających dzienną opiekę nad osobami niesamodzielnymi, w podeszłym wieku i z niepełnosprawnością;
W ramach wsparcia towarzyszącego elementem uzupełniającym projektu mogą być następujące typy operacji:
- 5) wolontariat opiekuńczy, pomoc sąsiedzka i inne formy samopomocowe na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz osób niesamodzielnych – jako element kompleksowego projektu;
- 6) usługi pozwalające osobom z niepełnosprawnościami i osobom niesamodzielnym w miarę możliwości samodzielne funkcjonowanie, w tym działania zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo tych osób (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, dowożenie posiłków, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i medycznego poprzez tworzenie wypożyczalni takiego sprzętu w połączeniu z nauką ich obsługi i doradztwem w zakresie jego wykorzystania, przewóz do miejsca pracy lub ośrodka wsparcia) – jako element kompleksowego projektu);
- 7) wykorzystanie nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieki i innych form niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie – jako element kompleksowego projektu;
- 8) działania wspierające opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi poprzez:

- kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymiana doświadczeń dla opiekunów faktycznych, zwiększających ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi,
- poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych,
- jako element kompleksowego projektu.

9) szkolenie asystentów/ kandydatów na asystentów osób niesamodzielnych, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz opiekunów/ kandydatów na opiekunów osób niesamodzielnych w zakresie niezbędnym do świadczenia usług – jako element kompleksowego projektu.

9.2.B. Usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej:

- 1) usługi interwencji kryzysowej;
- 2) usługi pracy z rodziną;
- 3) tworzenie i wsparcie istniejących placówek wsparcia dziennego;
- 4) podnoszenie kompetencji i kwalifikacji personelu służb świadczących usługi pieczy zastępczej, w tym kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w ww.

formach – wsparcie realizowane wyłącznie jako element działań prowadzących do powstawania/ podnoszenia jakości zdeinstytucjonalizowanych form pieczy zastępczej.

9.2.C. Mieszkania wspomagane:

- 1) tworzenie miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- 2) tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu w mieszkaniach wspomaganych w formie mieszkań wspieranych.

Preferencje uzyskują projekty (w zakresie typów projektów od 9.2.A do 9.2.C)

- realizowane przez organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorstwa społeczne;
- realizowane w partnerstwie podmiotów świadczących usługi społeczne oraz organizacji pozarządowych;
- realizowane na obszarach o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne j.s.t.;
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- organizacje pozarządowe;

- podmioty prowadzące działalność w obszarze pomocy społecznej oraz systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty lecznicze (jako partner w projekcie).

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
95%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu 50 000 PLN

Maksymalna wartość projektu – nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 9.4. Wspieranie gospodarki społecznej

Cel i uzasadnienie działania

Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej

Przykładowe rodzaje projektów

9.4.A.

1. Usługi wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych realizowane w sposób komplementarny w ramach modułów:

a) Usług animacji i inkubacji lokalnej, w tym m.in.:

- działania zmierzające do pobudzenia aktywności osób, grup i instytucji w przestrzeni publicznej, w tym podejmowanie działań animacyjnych, umożliwiających tworzenie podmiotów obywatelskich, partnerstw publiczno-społeczno-prywatnych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej,
- działania zmierzające do ożywienia społeczności lokalnej poprzez inicjowanie różnego rodzaju aktywności, polegających na pracy z grupami w środowisku lokalnym, mających szczególnie na celu aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem,
- wyszukiwanie, przygotowywanie i wspieranie lokalnych animatorów, którzy będą prowadzić stałą działalność animacyjną w danym środowisku,

- współpraca z podmiotami zewnętrznymi takimi jak organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego (JST), przedstawiciele sektora nauki oraz przedsiębiorcy, dotycząca rozwoju ES, m.in. poprzez promowanie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych.
- b) Usług rozwoju ekonomii społecznej:
- wsparcie ekonomizacji podmiotów ekonomii społecznej, niebędących przedsiębiorstwami społecznymi, o ile przyczyni się do stworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:
 - 1) wsparcie umożliwiające nabycie wiedzy i umiejętności, w tym kompetencji i kwalifikacji zawodowych, potrzebnych do ekonomizacji podmiotu (do form nabywania wiedzy i umiejętności zaliczyć można np. szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne itp.);
 - 2) przyznanie środków finansowych na zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym (etap możliwy po przekształceniu podmiotu ekonomii społecznej w przedsiębiorstwo społeczne).
 - wsparcie na utworzenie przedsiębiorstwa społecznego, przystąpienie do lub zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym poprzez zastosowanie w ramach projektu co najmniej dwóch z następujących instrumentów:
 - 1) wsparcie szkoleniowe (w tym szkolenia zawodowe), doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz usługi indywidualnego mentoringu umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub przystąpienia i/lub pracy w przedsiębiorstwie społecznym (usługi świadczone na etapie zakładania przedsiębiorstwa społecznego oraz w okresie pierwszych 6 miesięcy jego działalności);
 - 2) przyznanie środków finansowych dla przedsiębiorstwa społecznego na założenie, przystąpienie do lub zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym;
 - 3) finansowe wsparcie pomostowe połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu przyznaných środków.
 - wsparcie tworzenia i funkcjonowania integracyjnych podmiotów ekonomii społecznej- tj. CIS, KIS, ZAZ, WTZ (szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne itp.).
 - działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego pracowników podmiotów ekonomii społecznej niezbędnych do wykonywania pracy w podmiotach ekonomii społecznej.
- c) Usług wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych poprzez m.in.:
- świadczenie kompleksowej usługi wsparcia w postaci doradztwa specjalistycznego, biznesowego i finansowego;
 - przyznanie środków finansowych na zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym (w połączeniu ze świadczeniem kompleksowej usługi wsparcia na rzecz danego przedsiębiorstwa społecznego).

Dotacje przyznawane w każdym z typów operacji skierowane są do osób wskazanych w rozdziale 3 pkt 20 wytycznych w zakresie przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

Wszystkie działania podejmowane przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej realizowane są w oparciu o standardy OWES weryfikowane w ramach procesu akredytacji.

9.4.B. Koordynacja w zakresie ekonomii społecznej w regionie

- a) tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności poprzez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy itp., a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspoźnianie i synchronizowanie tych działań w regionie. Wspieranie działań OWES nakierowanych na jednostki samorządu terytorialnego;
- b) tworzenie regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry); c) tworzenie regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiągnięciu standardów usług;
- d) inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej, w tym o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami takimi jak szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa m.in. w celu zwiększenia liczby staży i praktyk w podmiotach ekonomii społecznej czy też w typowych przedsiębiorstwach;
- e) budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy;
- f) organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, sprzedaż produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej za pomocą jednego regionalnego portalu);
- g) współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności podmiotami ekonomii społecznej, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych lub społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecenia zadań podmiotom ekonomii społecznej;

- h) wspieranie realizacji przez podmioty ekonomii społecznej usług użyteczności publicznej i współpraca z OWES w tym zakresie;
- i) zapewnienie funkcjonowania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w KPRES, i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie;
- j) wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej;
- k) reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej.

Preferencje:

- przyczyniające się do utworzenia miejsc pracy;
- realizowane na obszarach szczególnie zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Typ beneficjentów

9.4.A. - Akredytowane Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej

9.4.B. - Samorząd Województwa Dolnośląskiego – Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

- Typ 9.4.A. 95%
- Typ 9.4.B. 85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

9.4.A.

- minimalna wartość projektu 50 000 PLN
- maksymalna wartość projektu – z uwzględnieniem podziału na subregiony Dolnego Śląska - zostanie określona na etapie regulaminu konkursu.

9.4.B.

- minimalna wartość projektu 50 000 PLN
- maksymalna wartość projektu – 5 040 000 PLN, przy czym średnioroczne wydatki nie mogą być wyższe niż 720 000 PLN.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 10.1. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

Poddziałanie nr 10.1.1 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 10.1.2 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej- ZIT WROF

Poddziałanie nr 10.1.3 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej- ZIT AJ

Poddziałanie nr 10.1.4 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększenie liczby miejsc w edukacji przedszkolnej i podniesienie kompetencji uczniów w przedszkolach

Przykładowe rodzaje projektów

10.1.A. Uruchamianie nowych miejsc w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w istniejących lub nowych ośrodkach edukacji przedszkolnej m.in. specjalnych i integracyjnych oraz uruchomienie nowych miejsc alternatywnych form opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym.

10.1.B. Dodatkowe zajęcia edukacyjne i specjalistyczne mające na celu rozwój dzieci na wczesnym etapie edukacji, poprzez rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty oraz dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.

Wykaz dodatkowych zajęć obejmuje:

- a) zajęcia specjalistyczne takie jak zajęcia: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;
- b) zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty;
- c) zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna;
- d) zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne;
- e) zajęcia rozwijające u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencje kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwe postawy/ umiejętności (kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, pracy zespołowej oraz pobudzające ciekawość świata).

10.1.C. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności poprzez współpracę nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Wsparcie może być realizowane zwłaszcza przez:

- a) doradztwo, kursy, szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela oraz inne formy podwyższenia kwalifikacji pod kątem rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych oraz właściwej postawy (m.in. kreatywność, innowacyjność, praca zespołowa, ciekawość świata), jak też właściwego wykorzystania narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną;
- b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
- c) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodkami wychowania przedszkolnego i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, (m.in. praktyki, staże).

Preferencje uzyskują projekty:

- realizowane na obszarach o niskim poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej;
- wspierające działania w przedszkolach mające na celu zwiększenie odsetka dzieci z niepełnosprawnościami w przedszkolach integracyjnych;
- wspierające działania w przedszkolach, mających na celu przechodzenie dzieci z niepełnosprawnościami z przedszkoli do szkół powszechnych;
- wspierające organy prowadzące ośrodki wychowania przedszkolnego albo ośrodki wychowania przedszkolnego które nie korzystały ze środków EFS dostępnych w latach 2007-2013 w ramach Poddziałania 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej PO KL;
- służące poprawie kompetencji nauczycieli i pracowników pedagogicznych przedszkoli w zakresie pedagogiki specjalnej.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organizacje pozarządowe;
- organy prowadzące publiczne i niepubliczne przedszkola i inne form wychowania przedszkolnego;

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W zakresie projektów 10.1.A: 85%

W zakresie projektów typu 10.1.B, 10.1.C: 95%.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu 50 000,00 zł

Maksymalna wartość projektu – nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Działanie 10.2. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej

Poddziałanie nr 10.2.1 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 10.2.2 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej - ZIT WROF

Poddziałanie nr 10.2.3 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej - ZIT AJ

Poddziałanie nr 10.2.4 -Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Przykładowe rodzaje projektów

10.2.A.

Kształtowanie kompetencji kluczowych na rynku pracy, wsparcie nauki języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych i TIK (ICT) oraz właściwych postaw: kreatywności, innowacyjność, pracy zespołowej. Wsparcie może objąć w szczególności:

- a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem;
- b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów lub słuchaczy mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej;
- c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia;
- d) wdrożenie nowych form i programów nauczania;
- e) tworzenie i realizację zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych;
- f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy;
- g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły lub placówki systemu oświaty (w tym m. in.: przedsiębiorcami, zrzeszeniami przedsiębiorców) w celu

realizacji programów edukacyjnych;

h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych

w latach 2007-2013 w ramach PO KL;

i) realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą.

10.2.B.

Tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia, poprzez:

a) podstawowe wyposażenie pracowni do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki;

b) zakup sprzętu niezbędnego do przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów, obserwacji, w tym narzędzia TIK wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi;

c) zakup odczynników lub substancji chemicznych;

d) zakup pomocy dydaktycznych i środków czystości.

10.2.C.

Realizacja programów pomocy stypendialnej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki).

10.2.D.

Wsparcie w zakresie pracy z uczniem, uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia.

10.2.E.

Doradztwo edukacyjno– zawodowe i opieka psychologiczno- pedagogiczna, dla uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki).

10.2.F.

Rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno – zawodowym.

10.2.G.

Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy (TIK, matematyczno-przyrodniczych, języki obce), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw uczniów (m.in. kreatywności, innowacyjność, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia, m.in.:

a) kursy i szkolenia doskonalące (w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER), studia podyplomowe;

- b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli
- c) realizacja w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomaganie;
- d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty;
- e) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL

10.2.H. Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem wykorzystania narzędzi wspierających pomoc psychologiczno- pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym (m.in. dla uczniów niepełnosprawnych, uczniów uzdolnionych, zagrożonych przedwczesnym kończeniem nauki) m. in.: współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi.

Preferencje uzyskują projekty:

- realizowane w szkołach osiągających najslabsze wyniki edukacyjne;
- realizowane na obszarach wiejskich;
- wykorzystujące w ramach zajęć skierowanych do uczniów technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK);
- realizowane w partnerstwie szkół z pracodawcami, instytucjami rynku pracy, organizacjami pozarządowymi;
- ukierunkowane na zwiększanie odsetka dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do szkół powszechnych m.in. poprzez działania wspierające przechodzenie uczniów ze specjalnych szkół dla osób z niepełnosprawnościami do szkół powszechnych;
- realizujące we współpracy szkół lub placówek systemu oświaty, które posiadają wyposażenie niezbędne do realizacji działań ze szkołami lub placówkami systemu oświaty, które nie posiadają wyposażenia;
- tworzące nowe lub doposażające istniejące pracownie międzyszkolne.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organizacje pozarządowe;
- organy prowadzące publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne;

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W zakresie wszystkich typów projektów 95%.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu 50 000,00 zł.

Maksymalna wartość projektu – nie dotyczy.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Działanie 10.4. Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Poddziałanie nr 10.4.1 -Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 10.4.2 -Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – ZIT WROF

Poddziałanie nr 10.4.3 -Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – ZIT AJ

Poddziałanie nr 10.4.4 -Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – ZIT AW

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego.

Przykładowe rodzaje projektów

10.4.A.

Organizacja praktycznych form nauczania – staże, praktyki zawodowe:

- a) praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych;
- b) staże zawodowe obejmujące realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami lub wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego.

10.4.B.

Uruchamianie i dostosowywanie kształcenia i szkolenia w zawodach, na które występuje potwierdzone zapotrzebowanie rynku, poprzez udział przedsiębiorców w identyfikacji i prognozowaniu potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy, co pozwoli na efektywne zarządzanie ofertą edukacyjną i szkoleniową szkół i placówek.

10.4.C.

Działania przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie niepełnosprawni- zajęcia włączająco-integrujące, uczniowie uzdolnieni- zajęcia rozwijające, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki- zajęcia uzupełniające).

10.4.D.

Doradztwo edukacyjno-zawodowe, uwzględniające potrzeby uczniów i dorosłych uczących się na różnych poziomach edukacyjnych i w różnych typach szkół i placówek m.in. poprzez:

- a) tworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa);
- b) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno - zawodowego.

10.4.E

Przygotowanie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia i szkolenia oraz wsparcie ich w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej pod potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy

10.4.F.

Kształcenie w formach pozaszkolnych osób dorosłych umożliwiających podniesienie kwalifikacji zawodowych, zainteresowanych kształceniem z własnej inicjatywy.

10.4.G.

Organizacja tradycyjnych pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m.in. kwalifikacyjnych kursów zawodowych i kursów umiejętności zawodowych) we współpracy z pracodawcami.

10.4.H.

Szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy (np. staże nauczycieli w przedsiębiorstwach). W szczególności:

- a) kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem, w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER;
- b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym przede wszystkim w przedsiębiorstwach lub u pracodawców działających na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty;
- c) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne);
- d) budowanie lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia;
- e) realizację programów wspomaganie) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym

uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw;
f) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.

10.4.I.

Szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu pod kątem kształcenia umiejętności interpersonalnych i społecznych, korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, wykorzystania metod eksperymentu naukowego w edukacji, a także zapewnienie metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.

Preferowane będą projekty:

- realizowane w szkołach osiągających najniższe wyniki edukacyjne;
- realizowane w partnerstwie szkół z lokalnymi pracodawcami, instytucjami rynku pracy, organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania bezrobociu, rozwoju gospodarczego, nauki lub w innym obszarze powiązany z zakresem wsparcia priorytetu;
- obejmujące wsparciem osoby dorosłe o niskich kwalifikacjach, osoby w wieku powyżej 50 lat;
- realizujące działania prowadzone we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w ramach Specjalnych Stref Ekonomicznych;
- w ramach których pracodawcy partycypują finansowo w wymiarze co najmniej 5% w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organy prowadzące publiczne i niepubliczne szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe;
- placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych;
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową;
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 83a ust. 2. Ustawy o systemie oświaty.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W zakresie projektów typu: 10.4.A, 10.4.B, 10.4.C, 10.4.D; 10.4.E, 10.4.H, 10.4.I: 95%

W zakresie projektów typu 10.4.F, 10.4.G: 90%.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektu 50 000,00 zł.

Maksymalna wartość projektu – nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy